

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdonosa.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadóért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Veleje szerkesztő: Euday Barna.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felhívás a magyar gazdákhöz.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, úgyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja elhatározta, hogy **f. évi május hó 6., 7. és 8. napjain országos gazdakongresszust** rendez a **székesfővárosi Vigadóban**.

A rendező-bizottság a Magyar Gazdaszövetség, az országos mezőgazdasági szövetkezeti központok és a GEOSz. kötelekébe tartozó egyéb társaságok kiküldötteinek bevonásával márczius hó 27-én megalakult, megálapította a kongresszus ügyrendjét, valamint részletes tervezetét és végrehajtó-bizottságot küldött ki a további előkészítő munkálatokra.

Mint a kiküldött végrehajtó-bizottság elnöke, azzal a kérelemmel fordulok valamennyi hazai gazdatársadalmi testületünkhöz, szövetkezeteinkhez és minden egyes magyar gazdához, hogy a budapesti IX. országos gazdakongresszus tagjai sorába lépni szíveskedjenek.

Az 1868. évi I. pesti, valamint az 1879. évi II. székesfehérvári és az 1895. évi III. budapesti országos gazdakongresszusok jelentősége a magyar agrárprogram kidolgozásában s illetve a változó viszonyokhoz való módosításában állott. A következő 1896. évi IV. budapesti, 1900. évi V. szegedi, 1902. évi VI. pozsonyi, 1906. évi VII. nagyváradai és 1907. évi VIII. pécsi országos gazdakongresszusok a megálapított program keretében több-kevesebb éppén időszerű részletkérdést tüztek napirendjükre és az utóbbi évtizedeknek jóformán valamennyi mezőgazdasági érde-

ket szolgáló reformalkotása e kongresszusok kezdeményezéseiből, mintegy gazdalközvéleményünk időnkénti megszólamlásából alakult ki.

A magyar gazdalközvélemény minél egyöntetűbb megnyilatkozására ismét szükség van.

A fokozódó drágulás a közelmúltban olyan célzatos támadásokra adott a mezőgazdasági vámvédelem ellenzőinek alkalmat, amelyek a nagy küzdelmek árán és hazánk egész közigazgatása javára kivívott vámvédelmi rendszer egyoldalú áttörése mellett igyekeznek már jóelőre hangulatot csinálni, hogy így maguknak 1917-re a talajt előkészítsék. Ezeket a kísérleteket nem szabad tárgyilagossággal visszautasítás nélkül hagynunk.

Főcélunk mégis az, hogy a mezőgazdaság érdekeit az ország egyetemes érdekeivel teljes összhangban fejlesszük.

Azt akarjuk elérni és biztosítani, hogy a magyar föld gyarapodó népét egyre növekvő jólétben tudja eltartani, hogy a termelés bőségesebbé és így jövedelmezőbbé, de egyúttal a fogyasztás szükségleteinek kielégítése is olcsóbbá váljon.

A nemzeti termelő munkát csak megfelelő védelem mellett tartjuk fejleszhetőnek. De emellett arra törekszünk, hogy a belföldi termelés gyümölcseiből a hazai fogyasztást minél jobban, minél méltányosabb árakon láthassuk el.

A kongresszus napirendjére tűzött előadások változatos sokasága mind ezen vezetőszme köré sorakozik. A mezőgazdasági termelésünk fokozására és belterjesebbé tételére, továbbá gazdasági ter-

ményeink célszerűbb értékesítésének szervezésére kívánatos törvényhozási, kormányzati és társadalmi intézkedések beható megvitatása mind ugyanazt a kitűzött végső célt szolgálják.

Fogjunk össze e cél elérésére, a megfelelő utak és módok kijelölésére mindannyian, akiknek a sors az áldott magyar föld miveltetését hivatásunkká tette. Vezéreljen bennünket együvé minél nagyobb számban, minél igazabb tettvágygyal és lelkesedéssel a magyar föld szeretete és adja az Ég, hogy munkánkat az ország javára siker kísérje!

Károlyi Mihály gróf.

A folyó évi május 6-8. napjain a székesfővárosi Vigadóban rendezendő IX. országos gazdakongresszus öt szakosztályban és tizenkét bizottságban fogja folytatni tanácskozásait. A részletes tervezet az ülésrenddel együtt lapunk jövő számának élén közöljük. A kongresszus tagjainak 10 (tíz) kor. tagdíjnak postautalványon való beküldésével f. hó 30-ig bezárólag jelentkezhetni az OMGE. titkári hivatalánál (IX., Köztelek-u. 8.). A kongresszus tagjai lehetnek egyes gazdákon kívül gazdasági egyesületek, szövetkezetek és gazdakörök is. Községi szövetkezetek és gazdakörök több képviselő kiküldése esetén is csak egyszeres tagdíjat fizetnek. A jelentkező tagoknak a kongresszus titkársága a tagsági díj beküldése ellenében tagsági jegyet állít ki, amelyet husvét után a kongresszuson tárgyalandó határozati javaslatokkal, az ülésrenddel, a tagsági jelvényekkel és a jelentkezés alkalmával a postautalvány szelvényén megnevezendő MÁV. állomásról Budapestre és vissza kedvezményes áron való vasúti utazásra jogosító igazolvánnyal együtt fog posta útján megküldeni, miért is a név- és lakáscím pontos feltüntetését kérjük. Torlódás elkerülése végett a jelentkezés és tagdíj mielőbbi beküldése ajánlatos!

Javitott Westfália rendszerű **MÜTRÁGYASZÓRÓ-GÉPEKET** Góliát-láncocszal szállít a **MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE** BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZAM.

A GEOSz. végrehajtó-bizottságának ülése.

(1911 április 1.)

Jelen voltak *Károlyi Mihály* gróf elnök elnöklété alatt *Andrássy Sándor* gróf, *Ármos Jenő*, *Bernát István*, *Bolla Mihály*, *Beliczey Géza*, *Barcza Károly*, *Bacher Emil*, *Baranyay Géza*, *Babits József*, *Bukovinszky Artur*, *Balogh Elemér*, *Déry Izidor*, *Darányi Gyula dr.*, *Emödy József*, *Elek Henrik*, *Elek Ernő*, *Fekete Ignác dr.*, *Günther Ferencz*, *Háry Ágost*, *Hertelendy Ferencz*, *Hutyra Ferencz dr.*, *Koller Pál*, *Koppély Géza*, *Löherer Andor*, *Leidenfrost Károly*, *Lázár Pál*, *Mezey Gyula*, *Meskó Pál*, *Matta Árpád dr.*, *Molnár István*, *Nick Ede*, *Propper Samu*, *Reusz Henrik*, *Rodiczky Jenő dr.*, *Somssich Andor*, *Somssich László gróf*, *Szentiványi Egon*, *Szomjas Lajos*, *Törley Gyula* és *Zaleski Jenő* igazgató-választmányi, illetve végrehajtó-bizottsági tagok, *Hermandinger Herman* egyesületi tag, továbbá az egyesület tisztikara részéről *Rubinek Gyula* igazgató, *Buday Barna* szerkesztő-titkár, *Jeszenszky Pál* ügyvezető-titkár, *Krolopp Hugó* ipari titkár, *Mutschenbacher Emil dr.* titkár és *Konkoly-Thege Sándor dr. s.*-titkár.

A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása.

Mutschenbacher Emil dr. titkár bemutatja a végrehajtó-bizottság legutóbbi ülésének jegyzőkönyvét, mely az elnök és két hitelesítő aláírásával ellátva, a „Köztelek”-ben egész terjedelmében közzétételre kerül.

Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

Elnök a végrehajtó-bizottság mai üléséről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére *Baranyay Géza* és *Szentiványi Egon* végrehajtó-bizottsági tagokat kéri fel.

Tagsági ügyek.

Titkár jelenti, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete az elhunyt *Vastagh János* helyett *Vargha Kálmánt* küldte ki a végrehajtó-bizottságba képviselője gyanánt. Tudomásul vétetik.

A Pool-szerződés ügye.

Buday Barna szerkesztő-titkár előadó beható és részletes indokolás kapcsán határozati javaslatot terjeszt elő a Pool-szerződés tárgyában, mely az indokolással együtt a „Köztelek” 26-ik számában közzétételre kerül.

Az éljenzéssel fogadott előadás körül kifejlődött vita folyamán:

Löherer Andor a határozati javaslat második pontjába pótlólag felvetetni kívánja, hogy a vidéki gazdasági egyesületek is kéreseknek fel arra, hogy hasonló kérelemmel forduljanak a képviselőházhoz.

Lázár Pál üdvözlö az előadót valóban fényes érveléséért, amely kétséget kizárólag meggyőzhetett mindenkit a szőnyegen fekvő szerződés törvénytelen voltáról és a határozati javaslatot egész terjedelmében elfogadja. A maga részéről csupán egy körülményt kíván szó tárgyává tenni. Nevezetesen a belügyminiszter a kép-

viselőház kivándorlási bizottságában azzal nyugtatta meg a kételkedőket, hogy odaállította, miszerint az öt társaság 1000 szegény visszavándoroltat egyenként 50 koronával visszahozni köteles. Erre vonatkozólag megjegyzi, hogy azok, akik Amerikában annyira elszegényedtek, hogy a visszavándorlási díjat képtelenek megfizetni, nem lehetnek legértékesebb elemei a kivándoroltaknak s egyébként sem tulajdonít ez intézkedésnek jelentőséget.

A kérdéssel kapcsolatosan egy eszmét kíván megpendíteni. Szóelőtt világosan áll, hogy abban az esetben, ha minden kivándoroltnak birtokában volna visszavándorlási jegye, a szezonmunka befejeztével könnyebben szánják rá magukat a hazautazásra. S nagy szolgálatot tennék a visszavándorlás ügyének, ha ezen vissztérítési jegy oly jogosítvánnyal láttatnék el, hogy az bármely magyar honosnak átadható. Erre vonatkozólag javaslatot terjeszt elő.

Buday Barna előadó úgy *Lázár*, mint *Löherer* indítványához készséggel járul hozzá s az előbbi indokolásához még azt a megjegyzést fűzi, hogy a Cunarddal fennálló szerződés értelmében az 500 kivándoroltat köteles évenként visszahozni, tehát a gyakorlat alapján az 5 hajóstársaság 2500 kivándorolt visszazállítására volna kötelezendő. Annál inkább intézkedni kellene a visszavándorlásnak a *Lázár* által javasolt módon való támogatásáról, mert a Pool-szerződés az ugynevezett prepaid jegyzületet is lehetővé teszi s ez is csak a kivándorlás fokozására alkalmas, míg a visszavándorlás megkönnyítésére csak egyetlen szűkkeblű intézkedés foglaltatik.

Bernát István akkor, amikor mi a szerződés felmondását követeljük a magyar törvényhozástól, lehetetlennek tartja, hogy a határozati javaslatba jövőre szóló intézkedések vétessenek fel.

Lázár Pál felvilágosító megjegyzései után, amelyekkel rámutat arra, hogy a határozati javaslat nem egyszerűen a szerződés felmondását intendálja, hanem utmutatást is kíván szolgáltatni a tekintetben, hogy a kormány a jövőben milyen hajóstársaságoknak adjon engedélyt.

Bernát István ilyen értelmezéssel magáévá teszi *Lázár* indítványát s azt csupán kiegészíti azzal a javaslattal, mely szerint a végrehajtó-bizottság szükségét látna annak, hogy a visszavándorlás előmozdítása tekintetében részletes és megfelelő intézkedések tétessenek a jövőre nézve.

Elnök megállapítja, hogy a végrehajtó-bizottság a határozati javaslatot a *Löherer Andor* pótlásával, nemkülönben *Lázár Pál* és *Bernát István* indítványával együtt következő szövegben fogadta el:

Határozati javaslat.

A végrehajtó-bizottság kimondja, hogy

1. a m. kir. belügyminiszter és az ugynevezett pool-vonalak között a magyarországi kivándorlók szállítására nézve létrejött szerződést sérelmesnek és károsnak itéli, mivel a szerződés megengedi a konzesszionált vállalatoknak Magyarországon irodák felállítását és üzleti szervezkedését, anélkül, hogy

azok egész üzletkörükre nézve a magyar törvények hatálya és magyar hatósági ellenőrzés alá vetették volna magukat, amint pedig ezt az 1909. évi II. t.-cz. rendelkezései és a magyar kivándorlási politika érdekei parancsolják;

veszedelmesnek tartja a szerződést, mert ez a Magyarországon belül folytatható üzleti tevékenység minden feltételének kiszolgáltatása mellett az engedélyezett vállalatoknak az állami ellenőrzés alól elvont és jogosulatlan kivándorlók szállítására is lehetőséget nyújt, ami a honvédelmi és közgazdasági szempontból olyannyira káros kivándorlás mesterséges fokozását eredményezheti;

2. felterjesztésben felkéri az országgyűlés képviselőházát, hogy a belügyi kormányt a szerződés legrövidebb határidőn belül való felmondására utasítsa;

3. úgy a törvényesség, mint az államérdek szempontjából a szállítási engedélyt csakis olyan külföldi hajózártársaságok számára tartja megadhatónak, melyek biztosítékot nyújtanak arra, hogy szállítási üzleteiket a kivándorlási törvény rendelkezéseinek értelmében fogják gyakorolni;

4. szükségesnek tartja, hogy a jövőben kötendő szállítási szerződésekben a visszavándorlást elősegítő intézkedésekre nézve is részletes megállapodások foglaltassanak. Így kívánatos, hogy a hajóstársaságok a magyarországi kivándorlókat csak olyan oda-vissza szóló menetjegyekkel szállíthassák, amelyek térítési jegyét egy éven belül bármely magyar honos felhasználhassa;

5. jelen határozati javaslat hozzájárulás végett a társaságoknak megküldendő.

Koppély Géza napirend előtti indítványa.

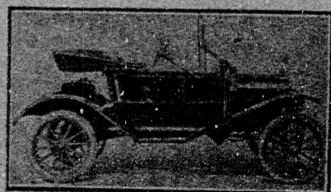
Napirend előtt *Koppély Géza* a dry-farming bizottság nevében bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter Mezőhegyesen, Kisbérén, Bábólan és Gödöllőn a szárazság leküzdésére szolgáló összehasonlító kísérleteket végeztet, amelyek kétségtelenül nagy fontossággal bírnak. Együttel jelentést tesz arról, hogy a tagok létszáma ezidő szerint már a százat túlhaladta. Azon kívánságának ad szülő kifejezést, hogy az akció minél szélesebb körökben felkaroltassék és az ügy érdekében a legmesszebbmenő propaganda fejtessek ki.

A végrehajtó-bizottság a bejelentést örvéndesen tudomásul veszi és *Koppély Géza*nak fardozásáért köszönetét tolmácsolja.

Jelentés a budapesti IX. országos gazdakongresszus előkészítéséről és a rendező-bizottság megalakulásáról.

Titkár jelenti, hogy a budapesti IX. országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottsága határozata értelmében kiküldött rendező-bizottság múlt hó 27-én tartott ülésén megalakult s végrehajtó-bizottságot küldött ki, amely permanenciában marad és a rendezés munkálatait végzi. A május 6., 7. és 8-án tartandó országos gazdakongresszus programja és a részvételre szóló felhívás a jövő héten fog publikáltatni és a legszélesebb

2 üléses teljesen felszerelve

6500 kor.

ajtók nélkül 6300 korona.

FORD

a gazdák automobilja.
20 HP. 4 hengeres, Vanadium aczéltól.

Ford a világ legnagyobb automobilgyára. :: Evi gyártás 35.000 automobil.

Vezérképviselet: **Hahn Arthur és Társai**
Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B. sz.

5 üléses teljesen felszerelve

6800 kor.

ve a magyar
patósági ellen-
agukat, amint
rendelkezései
olitika érdekei

szződést, mert
lytatható üzleti
kiszolgáltatása
oknak az állami
osulatlan kíván-
éget nyújt, ami
gi szempontból
s mesterséges

az országgyűlés
gyi kormányt a
on belül való

t az államérdek
engedélyt csakis
ságok számára
rek biztosítékot
ási üzleteiket a
ezéseinek értel-

hog a jövőben
ekken a vissza-
lésekre nézve is
gláltassanak. Így
ságok a magyar-
olyan oda-vissza
thassák, amelyek
bármely magyar

slat hozzájárulás
megküldendő.

tti indítványa.

za a dry-farming
gy a földművelés-
kisében, Bából-
leküzdésére szol-
végeztet, amelyek
l bírnak. Együttal
ok létszáma ezidő-
ta. Azon kívánsá-
gy az akció minél
assék és az ügy
ő propaganda fej-

jelentési örvende-
pély Gézának fára-
olja.

szágos gazdakon-
rendező-bizottság
ról.

apesti IX. országos
bizottsága haláro-
dező-bizottság mult
akult s végrehajtó-
permanenciában
taít végzi. A május
s gazdakongresszus
e szólvó felhívás a
és a legszélesebb

körökben terjesztetni abban a reményben, hogy a részvétel meg fog felelni a kongresszus jelentőségének és a napirendjén szereplő kérdések fontosságának.

Tudomásul szolgál.

Gazdák Biztosító Szövetkezetének 10 éves jubileuma és a Hangya 1000-ik szövetkezetének felavatása.

Titkár az egyesületi tanács nevében javaslatba hozza, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezte 10 éves fennállása, a Hangya pedig az ezredik szövetkezte megalakítása alkalmából a végrehajtó-bizottság üléseiből jegyzőkönyvileg melegen üdvözöltessék, továbbá sikert és felvirágzást kívánva nevezett szövetkezeteknek.

Elnök kimondja a határozatot, hogy a végrehajtó-bizottság örömmel üdvözli a két jubiláló társintézményt s erről őket jegyzőkönyvi kivonattal értesíti.

1911. évi OMGE. tanulmányut.

Krolyp Hugó ipari titkár utal arra, hogy a végrehajtó-bizottság legutóbbi ülésében határozatba ment, hogy az OMGE. által Felső-Olaszországba, Svájcba, Tirolba és Salzburgba tanulmányut rendeztessék. Jelenti, hogy az előkészítő munkálatok folyamatosan vannak s hogy a felsőolaszországi ut rendezésére s illetve a program kidolgozására Miklós Ödön volt szíves vállalkozni, aki a részleteket még be nem küldvén, arról szóló jelentést ezidőszent még nem tehet. A tanulmányut tervezett utirányát a következőkben ismerteti: Budapest—Fiume—Torino (a nemzetközi kiállítás megtekintésével) Cremona—Milano—Genève—Montreux—Zweisimmen—Interlaken—Luzern—Zürich—Winterthur—Bregenz—Landeck—Meran—Toblach—Bruck—Fusch—Zell am See—Salzburg—Wien—Budapest.

Bejelenti előadó, hogy a teljes program füzet alakjában fog közöltetni s az a tanulmány-ut társaság minden egyes tagjának meg fog küldetni. Kéri a végrehajtó-bizottság hozzájárulását ahhoz, hogy a tanulmányuton való részvételre a gazdák a *Köztelek*-ben felhívassanak és numerus clausus állapíttassék meg 40 tagot kitevő létszámban, továbbá, hogy a földművelésügyi miniszter felkéressék arra, hogy mint a multban, úgy ez alkalommal is két gazdasági egyesületi titkárnak lehetővé tegye a tanulmány-uton államköltségen való részvételét. Együttal kéri a végrehajtó-bizottságot, hogy a tanulmányut vezetésére, illetve a tanulmányut-társaság elnökeül Miklós Ödönt kérje fel.

Elnök az előterjesztés értelmében mondja ki a végrehajtó-bizottság határozatát.

Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület beadványa.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár ismerteti a Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület beadványának tartalmát, amelyben nevezett egyesület reámutat arra, hogy a mezőhegyesi állami ménesben minden év júliusában nagyobb számú idősebb kanca soroltatik ki és kerül eladásra, amely kanczák a továbbtenyésztésre igen jól használhatók volnának. Ezeket a lovakat az

árverések alkalmával a lókereskedők vásárolják el a tonyészto gazdák elől, úgy hogy ez az anyag a köztenyésztés számára teljesen elvész. Ennélfogva a Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület olyan értelmű felterjesztést intézett a földművelésügyi kormányhoz, hogy ez az értékes tenyészanyag a kereskedők kizárásával kizárólag gazdáknak adassék el, akiktől viszont megkövetelendő, hogy a megvett lovakat tenyész-ésre tartoznak felhasználni, minden esztendőben bemutatni, esetleg csikóival vagy fedeztetési bizonyítvánnyal, továbbá amennyiben az állat elpusztulna, azt is kötelesek a miniszternek bejelenteni.

Az egyesületi tanács nevében az ismertetet figyelemreméltó javaslat támogatását hozza javaslatba s illetve pártoló felterjesztésnek intézésére kéri a végrehajtó-bizottság határozatát.

Az előterjesztést a végrehajtó-bizottság elfogadja.

Hunyadvármegyei Gazdasági Egyesület beadványa.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár utal arra, hogy a végrehajtó-bizottság legutóbbi ülésében állást foglalt a román határcsémpezet megakadályozása ügyében és az igazgató-választmányának küldöttsége tisztelgett az pénzügy- és földművelésügyi minisztereknél, kérve, hogy a csémpezet szaporításával a nagymértékű csémpezetet megakadályozni sziveskedjenek. Az illetékes miniszterek a legmesszebbmenő figyelembe venni ígérték az egyesület kérelmét s a maguk részéről jelezték, hogy ebben a dologban minden lehetőséget elkövetnek, egyttal azonban azt is kijelentették, hogy a csémpezet megakadályozása, tekintettel az óriási hosszú vonalban terjedő határra, csaknem a lehetetlenséggel határos. Ebben az ügyben a Hunyadvármegyei Gazdasági Egyesület ártit az egyesülethez és mint a viszonyokkal teljesen ismerős, a csémpezet megakadályozására a határszéli törzskönyvezés megfelelő szervezését véli elsősorban alkalmas eszköznek. Ma is el van ugyan rendezve a határszéli állattörzskönyvezés, azonban az e téren ma fennálló rendszer nemcsak a legmesszebbmenő visszaélésekre nyújt alkalmat, hanem nagymértékben elő is segíti a csémpezetet, ennélfogva nevezett egyesület a csémpezet megakadályozását oly módon tartja elérhetőnek, ha a határszéli állattörzskönyvezés állami közegekre bíztnék. Ajánlja a Hunyadvármegyei Gazdasági Egyesület, hogy az OMGE. a helyszínen tanulmányoztassa a kérdést, amelyre vonatkozólag nevezett társaság az OMGE. kiküldöttjének munkájában a legmesszebbmenő támogatását ajánlja fel. Az egyesületi tanács helyeslőleg vette a javaslatot tudomásul és a maga részéről a kérdésnek a helyszínen való tanulmányoztatására határozta a végrehajtó-bizottságot felkérni és szólót a kérdés tanulmányozása végett a helyszínre kiküldeni.

Elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot.

Hercz Ármin és fiai beadványa.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár utal arra, hogy

amikor Szerbiával megszűnt a szerződéses viszonyunk, akkoriban a szerbeknek nem lévén hova állataikat kivinni, azt országukban igyekeztek értékesíteni és különösen a levágott sertésből nagy mennyiségű szalámit készítettek. Attól lehetett tartani, hogy a megkötendő szerződésben engedély adatik Szerbiának e nagymennyiségű szalámi behozatalára, ami a magyar szalámiipar szempontjából annyival inkább lett volna káros, mert németországi szalámi kivitelünk lehetetlenné van téve. A választmány határozatából az egyesület felirt volt a földművelésügyi kormányhoz, kérve, hogy a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződésben ne adjon engedélyt Szerbiának a szalámi behozatalára, ami tényleg meg is történt. Jelenleg azonban — értesüléseink szerint — tárgyalások folynak oly értelemben, hogy Szerbia a szalámi-behozatalra engedélyt nyerjen. A Hercz Ármin és fiai cég egy beadványban arra kéri az OMGE.-t, írjon fel a földművelésügyi kormányhoz, hogy Szerbiának a szóbanforgó engedélyt meg ne adja és hogy Szerbiából a monarchia területére szalámi behozható ne legyen, amely engedély egyébként azért sem adható meg, mert a szerződés értelmében csakis oly hus és hús-neműek hozhatók be Szerbiából, amelyek előzetesen a magyar állam közegei által egészségi állapotukra vonatkozólag megvizsgált állatokból származnak, ami a jelen esetben teljesen kizárt. Javaslatba hozza szóló, hogy az egyesület ilyen értelemben írjon fel a földművelésügyi kormányhoz. A végrehajtó-bizottság ily értelemben határoz.

Képviselet az 1911. évi stockholmi nemzetközi tejgazdasági kongresszuson.

Ügyvezető-titkár javaslatára a végrehajtó-bizottság az 1911. év június havában Svédországban rendezendő tejgazdasági kongresszuson az egyesület képviseltetésére *Hertelendy* Ferenc igazgató-választmányi tagot kéri fel.

A közigazdasági szakosztály javaslatai.

a) *A mezőgazdasági statisztika reformja*; b) *a Dunagőzhajózási Társaság szerződése*; c) *a M. V. új díjkezelvényei.*

Rubinek Gyula igazgató ismerteti a közigazdasági szakosztálynak a mezőgazdasági statisztika reformja tárgyában elfoglalt álláspontját és a szakosztály által elfogadott határozati javaslatot elfogadásra ajánlja.

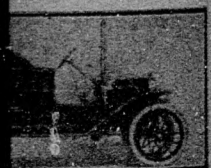
A végrehajtó-bizottság a határozati javaslatot következő szövegben fogadja el:

Határozati javaslat.

Kimondja a végrehajtó-bizottság, hogy:

1. Biztos alapon nyugvó, a tényleges viszonyokkal számoló földművelési és földbirtokpolitika helyes irányelveinek megállapíthatása céljából nélkülözhetetlennek tartja a mezőgazdasági, illetve földbirtokpolitikai statisztikai felvételek rendszeresítését egyenlő alapon és egyenlő visszatérő időszakokban való megismétlését, mert azok egyébként összehasonlítás

s teljesen
zerelve

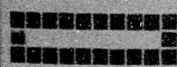

0 kor.

KÖZPONTI KERESKEDELMI és IPARBANK R.-T. GÉPOSZTÁLYA

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 26.

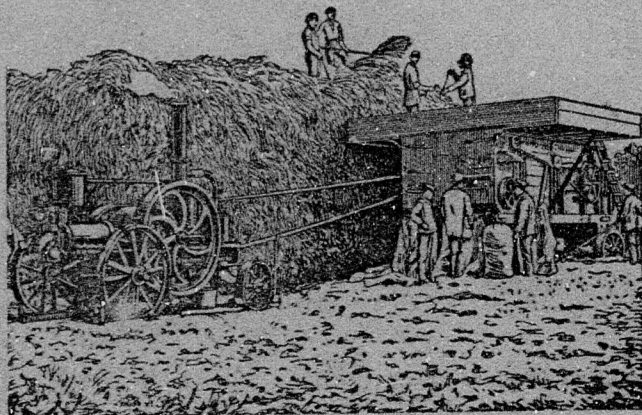
Telefon: 86-98. :: Sürgőnyezim: Centrális.

Olcso árak!

Teljes szavatosság

Kedvező feltételek!

Állandó nagy gépkiallítás!

Petter's nyersolaj-
Daimler benzin-
Petzold benzin- } **motorok és motorlokomobilok**

Petzold szivógázmotorok
kizárólagos vezérképviselete.

Malomgépek és ipari gépek minden nagyságban

Költségvetés és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálunk.

és gyakorlati következtetések levonása alapjául nem szolgálhatnak.

2. Eczélből szükséges, hogy a mezőgazdasági statisztikai felvételeknek egyenlő visszatérő időszakokban való ismétlése ne a mindenkor kormányoktól tételessé függővé, hanem azt a törvény egyszer s mindenkorra rendelje el, megjelölve egyúttal a felvétel költségei fedezésének módját is.

3. Törvény rendelje el pedig a következő időszaki mezőgazdasági statisztikai felvételeket, egymint:

a) Minden tíz évben az év november havában egy általános mezőgazdasági statisztikai felvétel, mely a birtoknak gazdálkodók, tulajdonos, bérlő és művelési ágak szerinti megoszlását, az eleven és holt leltárakat, a gazdasági épületeket, a mezőgazdasággal kapcsolatos iparágakat ölelné fel.

b) Két általános mezőgazdasági statisztikai felvétel közt az ötödik év november havában állatszámilálást, mely a szarvasmarha, ló, sertés és juhra terjedne ki, minden részletezés mellőzéseivel.

c) Minden öt évben az összes malmok által egy termelési évben megőrölt gabonamennyiség felvételét.

d) Minden tíz évben, lehetőleg az általános mezőgazdasági statisztikai felvétel évében a földbirtokot terhelő jelzálogadósságok felvételét.

4. Az országos statisztikai hivatal évi működési programját, melynek keretébe felveendő:

a) a földbirtokforgalom kimutatása, nemcsak az érték, de a terület s a birtokos személyére vonatkozó részletes adatok feltüntetésével;

b) gabona, állatok és élelmiszerek fogyasztásának és áralakulásának statisztikája;

c) a bevetett terület felvétele s pontos megállapítása;

d) a tavaszi gabonakészletek országos megállapítása;

e) a jégverések kartografiai kimutatása;

f) az összes szövetkezetek, gazdasági egyesületek és gazdakörök statisztikája;

g) a kereskedelmi malmok által termesztési évenként felőrölt gabonamennyiség.

5. A földművelésügyi minisztérium kebelében fennálló mezőgazdasági statisztikai szervezet tökéletesítése érdekében kívánatosnak tartjuk, hogy

a) a mezőgazdasági statisztikai alosztály mint hivatal önállósítsák, vezetésére és adatai feldolgozására minden esetben gyakorlati és elméleti gazdasági szakismerettel rendelkező egyének alkalmaztassanak;

b) minden országrész gazdasági tudósítói, illetve gabonahírszolgálati szervezete élére egy felügyelő állítsák, aki a tél folyamán a közgazdasági előadókat, a gazdasági tudósítókat, gazdasági egyesületeket, hatóságokat teendőikre kioktatja, időközi összejöveteleket szorgalmaz kölcsönös eszmecsere céljából, személyi érintkezés útján kiválasztja a tudósítói

tiszt betöltésére alkalmas elemeket, a gondozására bizott területet az idény folyamán beutazza s illetve állandóan ott tartózkodik s a beszolgáltatott adatok központi feldolgozását személyesen vezeti;

c) a gazdasági tudósítók eredményes működés elismerésül gazdasági tanácsosi címmel tüntetessenek ki s általában egyéb kitüntetésben is részesíttessenek;

d) a terméskilátásokról s illetve az arató-sok állapotáról szóló jelentéseket márcziustól kezdve bezárólag novemberig minden hó 15-ike körül küldenek be a gazdasági tudósítók, úgy hogy az adatok a 15-ikéhez legközelebbi szombatn közöltetnénk a sajtóval, még pedig:

Márczius 15-én az őszi átteleléséről, téli fagy- és egyéb károkról, a tavaszi munkálatokról.

Április és május 15. Őszi és tavaszi gabonaművek fejlődése és a kapások vetési, illetve ültetési munkálatai.

Junius 15. Gabonaművek és kapások fejlődése, takarmánytermés kilátásai és eredményei.

Julius és augusztus 15. Ugyanaz és számszerű becslés.

Szeptember, október, november 15. Gabonaművek, kapások és takarmányművek számszerű becslése s az őszi vetési munkálatokról jelentés.

December 1. A végleges terméskimutatás.

e) a mezőgazdasági statisztikai hivatal feladatát képezné, hogy a rendes gabonahírszolgálaton kívül a mezőgazdasági termelés, értékesítés, fogyasztás, különleges viszonyai tanulmányozhatása és megvilágítása céljából statisztikai adatgyűjtést teljesítsen s egyes aktuális gazdasági és szociális kérdésekben tanulmányokat folytasson és közreadjon.

6. Mindezen határozatok végrehajtása érdekében feliratilag keresi meg a földművelésügyi és kereskedelemügyi minisztert.

Igazgató beható indokolás kapcsán bemutatja s illetve elfogadásra ajánlja a szakosztálynak a Dunagőzhajózási Társaságnak az osztrák kormányval kötött szerződése tárgyában elfogadott határozati javaslatát. Egyúttal jelzi, hogy az ügyben bizalmas értekezlet tartatott amelyen határozathozatalra ment, hogy a magyar folyamhajózás fellendítése érdekében tanulmányok folytatandók és az ügyben memorandum készítenendő, amely az illetékes kormányzati köröknek annakidején felterjesztessék. (A határozati javaslatot lásd a „Köztelek” 22. számában.)

Löherer Andor úgy véli, hogy a végrehajtó-bizottság az illetékes miniszterhez felirat intézésével meg nem elégedhet, hanem az országgyűlésen tart szükségesnek érélyes mozgalmat indítani. Kéri az elnököt, hogy az ügyet kezébe véve a maga részéről a gazdák érdekében minden lehetőt elkövessen.

Elnök teljes tudatában van a kérdés nagy horderejének és fontosságának s úgy véli, hogy az OMGE. kötelessége a legerélyesebb akciót e téren annyival is inkább megindítani, mert

azok a társadalmi körök, amelyek szintén hivatva volnának arra, hogy az ily politika ellen erélyesen fellépjenek, nem foglaltak a D. G. T. szerződése ellen kellő határozottsággal állást, holott nemcsak mezőgazdasági, de elsősorban kereskedelmi és ipari érdekek kívánának az egységes akciót. A maga részéről természetesen a legszívesebben és a legnagyobb készséggel tesz eleget *Löherer* kérelmének. (Éljenzés.)

Mezey Gyula örömmel fogadja el a határozati javaslatot s csupán arra a momentumra mutat rá, hogy azok a bizonyos kereskedelmi érdekkörök mennyire el szoktak siklani az ily óriási fontos érdekek felett, úgy hogy ezeket is tulajdonképpen a mezőgazdasági érdekköröknek kell megvédelmeznük.

Elnök kimondja a végrehajtó-bizottság határozatát, hogy az előterjesztett határozati javaslat egész terjedelmében elfogadtatott.

Igazgató ismerteti a közgazdasági szakosztálynak a MÁV. új díjkezdményei s illetve a tarifa-bizottság és országos közlekedésügyi tanács összehívására vonatkozó javaslatát, mely a „Köztelek” 22-ik számában közzététetett.

A végrehajtó-bizottság a javaslatokat elfogadja.

Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslatai.

a) *A szakosztály megalakulása*; b) *törvényjavaslat az állattenyésztéséről*; c) *borju- és növendékállatpusztítás.*

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár bejelenti, hogy az állattenyésztési szakosztály legutóbbi ülésén megalakult, megválasztván elnökül *Zichy Tivadar* grófot, alelnökkül pedig *Hutyra Ferenc*et és *Serbán Jánost*. — Helyeslőleg tudomásul szolgál.

Ügyvezető-titkár bemutatja a szakosztálynak az állattenyésztésről szóló törvényjavaslat elkészítésére vonatkozó állásfoglalását, amely a „Köztelek” 18-ik számában a tervezettel együtt megjelent. — A végrehajtó-bizottság az előterjesztést elfogadja.

Ügyvezető-titkár részletesen ismerteti a szakosztálynak a borju- és növendékállatpusztítás tárgyára vonatkozó javaslatát, amelyek a „Köztelek” 18-ik számában közzététettek.

Hertelendy Ferenc megfontolandónak tartja, nem volna-e czélszerű a földművelésügyi miniszter figyelmét felhívni arra, hogy pl. bizonyos borjunevelő telepek felállításával a borjak megmentésére alkalmas intézkedés tehető.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár reámutat arra, hogy a földművelésügyi miniszter a múlt év nyarán egy leiratot intézett a gazdasági egyesületekhez, amelyben jelzi, hogy a maga részéről intézkedéseket óhajt tenni a tenyésztésre alkalmas borjak megmentésére és további felnevelésére, amely célból borjunevelő telepet óhajt létesíteni. Az intézkedés tehát megtörtént, csak hogy a kivételnél merülnek fel nehézségek, amennyiben a 6–8 hetes borjuk szállítása teljességgel lehetetlen.

Elek Ernő a borjunevelőtelepet a városok

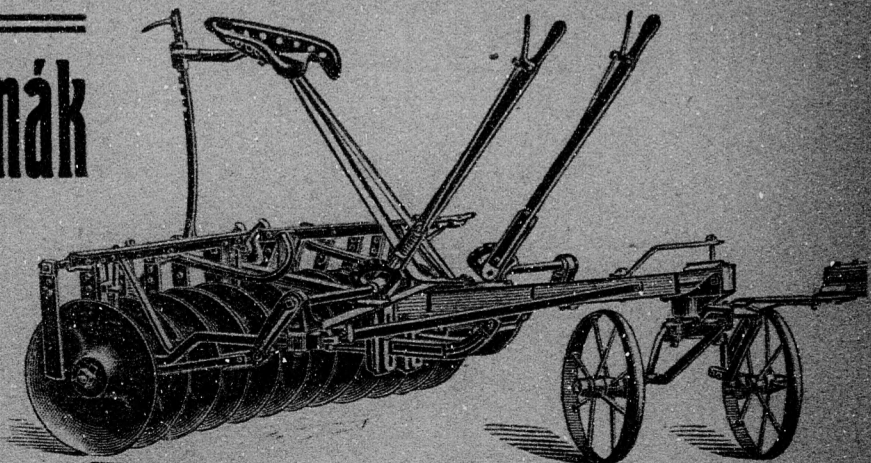
Kétséget nem szenved a hullámos tárcsájú tárcsásboronák

tagadhatatlan tökéletes munkája. Minden gazda elragadtatással nyilatkozik az elért eredményről, miért is mielőtt szükségletét tárcsásboronákban fedéznék, győződjön meg a **hullámos tárcsájú tárcsásboronák** szerkezeti és munkateljesítési előnyeiről.

Ajánlattal készséggel szolgál:

BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENCZ

Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

helyek szintén
ily politika
fogaltak a
atározottsággal
asági, de első-
lekek kívánák
észéről termé-
a legnagyobb
érelmének. (El-

a el a határo-
momentumra
s kereskedelmi
siklani az ily
gy hogy ezeket
gi érdekkörök-

bizottság hatá-
ároozati javaslat
t.

ági szakosztály-
yei s illetve a
edésügyi tanács
latát, mely a
zétételett
tokat elfogadja.

szségügyi szak-

a; b) törvény-
c) borju- és
ás.

r bejelenti, hogy
egutóbbi ülésén
től Zichy Tiva-
utyra Ferenczet
őleg tudomásul

szakosztálynak
vényjavaslat el-
alását, amely a
ervezettel együtt
ottság az előter-

ismerteti a szak-
adékkálatpusztítás
amelyek a „Köz-
ettek.

olándónak tartja,
dmivelésügyi mi-
hogy pl. bizonyos
al a borjak meg-
tehető.

ár reámutat arra,
szter a mult év
gazdasági egye-
y a maga részé-
ni a tenyésztésre
e és további fel-
ajunyelő telepet

tehát megtörtént,
k fel nehézségek,
borjuk szállítása

lepet a városok

közleében tartja létesíthetőknek, amelyre kéri a miniszter figyelmét felhívni.

Törley Gyula felhívja a figyelmet a Szolnok vármegye törvényhatósága által kiadott rendeletre, amely szerint a borjak két éves koráig le nem vágathatók.

Jeszenszky Pál utal arra, hogy Szolnok megye nevezett szabályrendelettel eredményt nem tudott elérni, mert az eredmény az volt, hogy a borjakat a szomszédba vitték, ahol azoknak levágatását rendelet nem tilalmazta.

Hutyra Ferencz czébravezető intézkedésnek tartaná, ha a vágatási, illetve vizsgálati díjak a növényállatnál és a nagy marhánál egyformán állapíthatnának meg.

Elnök kimondja a határozatot, hogy a végrehajtó-bizottság a határozati javaslatot elfogadja, egyúttal pedig jelzi, hogy a miniszterhez intézett felterjesztésben az elhangzott felszólalások figyelembe fognak vétetni.

A földmivelési és növénytermesztési szakosztály javaslata.

A burgonyalevél sodródásának leküzdésére irányuló nemzetközi kísérletek.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár bemutatja a szakosztálynak a burgonya levélsodródásának leküzdésére irányuló nemzetközi kísérletek tárgyában hozott javaslatait. (Lásd a „Köztelek“ 15-ik számát.)

Elek Ernő a czimbe „és gyűrűs betegségnek“ kitétel felvételét javasolja.

Koppély Géza hozzászólása után a végrehajtó-bizottság az előterjesztett javaslatot Elek Ernő pótlásával elfogadja.

Az irodalmi és tanügyi szakosztály javaslatai.

a) A szakosztály megalakulása, b) a budapesti mezőgazdasági egyetem kérdése;

Buday Barna szerkesztő-titkár bejelenti, hogy az irodalmi szakosztály legutóbbi ülésén elhunyt elnöke: Kodolányi Antal helyébe Bernát Istvánt, alelnökül pedig Hensch Árpádot választotta meg. Tudomásul szolgál.

Szerkesztő-titkár jelenti, hogy Károly Rezső dr. gazdasági akadémiai tanár a szakosztályban a mezőgazdasági egyetem Budapesten való felállításának szükségességét célzó nagyértékű előadást tartott. Behatóan ismerteti az egyesületnek a multban ez ügyben kifejtett tevékenységét s elfogadásra ajánlja a szakosztály ülésén hozott határozatot, mely a Köztelek 20-ik számában egész terjedelmében közzétételt. Javaslataba hozza továbbá, hogy az igazgató-választmánynak egy küldöttsége tisztelegjen alkalmas időben a földmivelésügyi miniszternél, amely az egyesület kívánalmait személyesen adja át a miniszternek. A kitűzendő terminusról az igazgató-választmány tagjai annakidején értesülést fognak nyerni.

Elnök megállapítja, hogy a végrehajtó-bizottság az előterjesztett határozati javaslatot elfogadja s kimondja, hogy az elnökség megbizatik, hogy alkalmas időben a miniszterhez küldöttséget vezessen, a kérdést a miniszternek figyelembe ajánlandó.

A dohánytermesztési bizottság előterjesztése.

Rubinek Gyula igazgató ismerteti a dohánytermesztési bizottságnak a multévi dohánytermés bevéltása tárgyában elfoglalt álláspontját, mely a Köztelek 22-ik számában megjelent.

Tudomásul szolgál.

A műszaki bizottság javaslata.

A bizottság működési programja.

Krolopp Hugó ipari titkár beható indokolás kapcsán elfogadásra ajánlja a műszaki bizottságnak a bizottság működési programjára vonatkozó, a Köztelek 24-ik számában megjelent javaslatát.

Elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot.

Tudomásul vétettek:

a) Földmivelésügyi miniszter leirata a Római Nemzetközi Intézet kiadványainak kivonatos közzététele tárgyában.

b) Földmivelésügyi miniszter leirata a győri olajgyár beadványa tárgyában.

c) Kereskedelmi miniszter leirata a közlekedésügyi tanács egybehívása tárgyában.

d) Pénzügyminiszter leirata az elemi károkat megállapító bizottságok szervezése tárgyában.

e) Vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a keresztési telepes gazdák panasza tárgyában.

f) Képviselő a Gazdák Biztosító Szövetkezete 10 éves jubileumán.

g) Képviselő a Hangya 1000-ik szövetkezete házának emléktáblaleplezésén.

h) Képviselő a Hangya idei közgyűlésén.

i) Képviselő a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület jubiláris diszkó-gyűlésén.

k) Képviselő a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület gyöngyösi tenyészállatvásárján.

l) Képviselő a Magyar Országos Tűzoltó-szövetség nagygyűlésén.

m) Országos magyar kiállítási központ átirata. Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

A vetések állása.

(Az OMGE. vetésjelentése.)

Ma egy hete küldtük szét lapunkkal azokat a levelezőlapokat, amelyeken első ízben óhajtottuk vetésjelentésünket felépíteni. A beérkezett válaszok száma nem volt ugyanannyi, mint amennyire számítottuk, mert mindössze 548 darab jutott kezünkbe, mégis elegendő ahhoz, hogy a vetések állásáról képet nyújthassunk, annál is inkább, mert azokból a megyékből, amelyek a gabona-termesztésben vezető szerepet visznek, kielégítő számmal kaptunk jelentést.

A szétküldött levelezőlapok első két pontja arra a kérdésre kért adatokat, hogy a bevetett terület a multévihez képest százalékokban kifejezve mennyivel gyarapodott, vagy csökkent. A beérkezett válaszokat országgrészenként feldolgozva, arra az eredményre jutottunk, hogy a Duna bal- és jobbpártján a búzával bevetett terület 2.5—1.2%-kal növekedett, a többi országgrészen 0.5—2.6%-ig csökkent, a rozsszal bevetett terület 0.1—2%-kal csökkent mindenütt,

kivéve a Királyhágón tuli területet, ahol a beküldött adatok szerint 1%-os bevetett területnövekedés tapasztalható. Az árpával és zabbal bevetett terület, a Duna balpartját kivéve, mindenütt növekedett és legerősebb a növekedés a Tisza balpartján, ahol a jelentések szerint árpából 3.5%, zabból 6.7% a növekedés. A tavasziak nagyobb bevetett területének magyarázata, hogy az őszi munkák, a vetési munkálatok nem voltak idejekorán befejezhetőek, részben a korábban beállott hideg idő, sok helyen pedig a jármos jószág megbetegedése miatt.

A vetések állására vonatkozólag a szövegi jelentésen kívül értékszámokat vettünk fel a kérdőpontok közé, 1-gyel jelezve a kitűnő vetéseket, 2-vel a jó közepeset, 3-mal a közepeset, 4-gyel a gyenge közepeset és 5-tel a rosszat. Ez értékszámzás igen praktikusnak bizonyult, mert önkéntes tudósítónk határozott választ adtak, amely minden félreértést, helytelen magyarázatot már eleve kizárt. Ez értékszámokat feldolgozva, megállapítható, hogy korántsem oly jó a vetések állása, mint azt talán eddig hittük, mert országos végeredményben a vetések állása értékszámokban kifejezve 2.9, vagyis közepes. Az országos átlagon alul marad 3.3 jelzéssel kifejezve a Tisza balpartja, továbbá a Királyhágón tuli rész 3.4, tehát közel gyenge közepes állapottal, míg az országos átlaggal egyenlő helyzetben van a Duna jobbpártja és a Tisza jobbpártja. Legjobb a helyzet a Duna-Tisza közén, hol 2.3, tehát közel jó közepes a vetések fejlődése.

Az egyes megyéket véve tekintetbe, legrosszabb a helyzet Zalában (4), ahol a fagy okozott nagyobb károkat, de tetemes veszteséget okoztak az egerek és ha a vetésekben a kiszántás ritkább is volt, annyira megrontották azok fejlődését, hogy az ily módon okozott kár 15—20%-ra tehető. A löhere és luczernásokban pedig 40%-ig terjedő kárt okoztak. Hasonló a helyzet Alsó-Fehér megyében is. Az országos átlagnál rosszabb a helyzet Hont megyében, ahol szintén az egerek kártétele a baj, a vetésekben 15%-ig terjedő károkat okozva, míg a herésekben, luczernában nem egy helyen 75% a kár, úgy hogy ezután következnek itt nagyobb kiszántások. Az egerek pedig máris szaporodóban vannak. Nógrádban 3, Trencsénben 3, Mosonban 3, Tolnában 3.2, Vasban 3, Beregben 3.7, Borsodban 3, Gömörben 3, Békésben 3, Biharban 3, Hajduban 3.2, Szabolcsban 3, Szatmárban 3.7, Szilágyban 4, Ugocsában 3.3, Krassószörényben 3.3, Temesben 3.2, Torontálban 3, Hunyadban 3.6, Kisküküllőben 4, Kolozsban 3 és Szolnokdobókában 3 értékszámokkal jelölhető a helyzet. De azokban a megyékben is, amelyek az országos átlagnál kedvezőbb helyzetben vannak, szintén van ok a panaszra. Nincsen megye, amely az őszi egérjárást meg ne színlente volna és ha a vetések, a gabonafélék kevesebbet szenvedtek, vagy nagyjából kiheverték a kártételt, annál nagyobb pusztításuk a takarmányfélékben. Az egérkárón kívül kisebb kárt okozott Aradban a talajvíz, Békésben helyenként a drótféreg, őszi tulnedvesség, Hajduban a fagy. Az egyes megyékben külön-

Ha kukoriczatermését az előállítási költségek jelentékeny csökkenése mellett tetemesen fokozni akarja, rendezkedjék be amerikai módon. A nagyhozamu, jövedelmező, modern, amerikai rendszerű kukoriczatermelés eszközei:

„Grader“ kukoricza-vetőmagosztályozók,

Avery „Junior Planter“ legtökéletesebb precíziós négyzetre ültető kukoriczavetőgépek,

Avery Weeder rugalmas fogu gyomirtó- és talajporhanyítógépek,

Avery „Junior Cultivator“ kétsoros kukoricza kapálógépek,

Johnston kukoricza-arató- és kévekötőgépek

Bächer Rudolf—Melichar Ferencz

magyarországi vezérképviselőjénél: **Szücs Zsigmond**-nál rendelhetők meg Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Kérjen ismertető leírást és minden e tárgyat illető szakkérdésben forduljon teljes bizalommal hozzánk.

ben nagyok az eltérések, így például Torontálban van olyan vidék, ahol 4-5-del jelezhető a helyzet, ahol egérkar miatt nagyobb kiszántások voltak és van, ahol 2, vagyis jó közepes. Az ország legtöbb vidékén az április elseji állapot esőt kívánt. Jó meleg eső sokat javítana az egérkárakon, a megtrikult, szárbán levágott vetéseken. Nagy az eltérés Nyitra megyében is, melynek déli részén kielégítő a fejlődés, közép és északi részein azonban gyenge. Az országban az őszi vetések közül a buza fejlődése nem oly jó, mint a rozsé, amely utóbbi erőteljesebb.

A gazdak kezén levő gabonakészletekre vonatkozó válaszok átlagban arról számolnak be, hogy a tengerin kívül, mely országos átlagban 34%-ra tehető, alig van a többi gabonaféléből készlet. Megyéenkénti átlagban búzából 25% a maximum, a legtöbb helyen azonban csak házi-szükségletre való készlet van a magtárakban. A beérkezett válaszok alapján próbaszántást végezve, országos átlagban búzából körülbelül 10% a készlet, zabból ugyanennyi, rozs és árpából egész jelentéktelen.

A tavaszi gabonavetési munkálatokat az országban nagyrészt már mindenütt befejezték, kivéve az északi hegyes-völgyes megyéket, ahol csak most olvadt el a hó. Most a cukorrépa-, takarmányrépavetés, a burgonya- és tengeriföldök előkészítése van folyamatban, amely munkák több helyen megtörténtek, mivel őszzel nem tudták a talajt kellőleg elkészíteni. Így nem egy helyen egyszeri szántásba kerülnek a kapások. Ahol kiszántások voltak, különösen heresekből, luczernásokból, ott ezt tavaszi takarmánnyal, bükkönnyel pótolják, melynek vetése most van folyamatban. A szőlő nyitása befejezéséhez közel, sok helyen metszik. Megemlítendő még, hogy a cukorrépa ezidén nagyobb területet fog igénybe venni. Így különösen Komárom és Nyitra megyében a gazdak közül többen most fognak először a növény műveléséhez. A munkaszükséglet felelő a Dana jobbparti részéből, különösen Zalából és a Tisza balpartjáról érkezett panasz, elegendő munkaerőt említve.

Az OMGE.-hez beérkezett válaszok alapján fentebbiekben volt a mezőgazdaság helyzete vizsgálható. Első kísérletnek az eredmény kielégítőnek mondható, bár kívánatos lenne jövőre, hogy gazdánk válaszaikkal meg jobban támogassák fáradozásunkat, mert nemcsak közérdek a helyzet feltartása, hanem minden egyes gazdának saját érdeke is, hogy megismerje azokat a körülményeket, melyekkel számolnia kell.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Barsvármegyei Gazdasági Egyesület márczius 26-án tartotta Verebelyen rendes tavaszi közgyűlését a gazdaközönség rendkívüli nagy érdeklődése mellett. Targyaltatt a múltévi zárszámadás s a folyó évi költségelirányzat. Évi kiadásuk 9748 s bevételük 9890 koronában állapított meg. Tenyészszarvasmarha díja-

zásokra 2700 korona lett előirányozva, melyből a földművelésügyi minisztérium 2000 korona segélyt ad. A díjazás Oszlányban, Garam-Szent-Benedeken, Garam-Damáson, Garam-Szent-Kereszten és Csilláron lesz megtartva. Egyesületünk a vármegye 3 községében mintagazdaságot létesít a földművelésügyi minisztérium anyagi támogatása mellett. A *szarvasmarha- és sertésenyésztés fellendítése* érdekében nagyszabású mozgalmat indított meg az egyesület s a kisgazdák jelentkezése alapján 650 drb tenyésztőnek és 250 drb sertést fog beszerezni. E közgyűlésen a magtermesztési r.-t. igazgatója igen érdekes előadást tartott a magtermesztésről, előadását a gazdaközönség a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta és a birtokosok közül többen hajlandóknak nyilatkoztak ezen jövedelmi forrást gazdaságukba bevezetni.

A Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület márczius hó 25-én *Kaieler György* elnöke alatt tartott igazgató-választmányi ülésén tárgyalta az egyesület *csikólegelő-ügyét* és elhatározta, hogy miután ez évben elegendő csikó-előjegyzés nem lesz, úgy magyar, mint nyugati fajta üszöket is fel fog venni legeltetésre és a legelőbért csikókra 25 koronában, üszökre 20 koronában állapította meg. Kimondotta, hogy elsősorban az egyesület tagjainak csikói és borjui veendőek fel, másodsorban a kisgazdáké és csak ha még hely marad, a közép- és nagybirtokosok állatai. Elhatározta, hogy az OMGE. által kibocsájtandó *Gazdacimtar* részére az adatok összegyűjtésére a szükséges lépéseket megteszi. Orvendetes tudomásul szolgált a gépraktár-alap számadásának bejelentése, mely 1532 korona tiszta nyereséget tüntet fel. A Jász-nagykunsovinóvármegyei G. E.-nek a *dohány-jégek elleni biztosítása* tárgyában intézett javaslatára elhatározta, hogy a javaslat megbeszélésére a dohánytermesztőket össze fogja hívni. Elhatározta, hogy a földművelésügyi minisztériumtól segélyt fog kérni egy *gyümölcsértékesítő tanfolyam rendezésére*, továbbá egy *állami kert- és szőlőmunkásiskolának* Zilahon való felállításá iránt.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Koczkák leromlása szoptatás alatt. III. felelet a 191. sz. kérdésre. A koczkák leromlása és étvágytalansága ellen én is ajánlok egy szert, mely még eddigéig, ahol ajánlottam, mindig bevált, ez pedig: néhány napon keresztül nyers hus, vér etetése; legelőcsobb a lóhus. Egy lónak a husa körülbelül 100 koczkának elegendő; egy napra, 3-4 napon át etetve, az étvágy teljesen meg fog jönni. Ezen szert különben *Mina dr.*, a monostori gazd. intézet hírneves állatgyógyászati tanára, a 70-es években ajánlotta. Sz. Á.

Sertések ojtása vész ellen. II. felelet a 218. sz. kérdésre. Az 1909. év őszén beoltattam 19 darab 5 hónapos mangolicza südőt a „Hutya-Wetzel“-féle szérummal. Az oltás alkalmával kis nyájam már erősen fertőzve volt, 3

darab már ugyszólván megdögölve. Elhullott ezen nagybeteg 3 darabon kívül még 2 darab, 14 darab meggyógyult és 1910 októberben mint kész hizó lett eladva.

1910 szeptemberben 24 drb 4 hónapos malacot oltattam be rögtön, midőn a vész fellépett; az oltóanyagot készletben tartottam. Elhullott 2 darab, 22 darab még most is megvan. Tekintve, hogy a tanya erősen fertőzött, én ezen oltóanyagot mindig készletben tartom, ha fertőzésre hajló sertéseim vannak. G. K.

Répa-mageséplés. II. felelet a 232. sz. kérdésre. Mi évente több holdon ültetünk magrépát. Terményének elcséplésére közönséges cséplőgépeinket használjuk, oly módon, hogy a dobról a vassineket leszédjük és faléczekkel pótoljuk, azonkívül oly dobkosarat használunk, melyben a drótok a rendesnél felével ritkábban (3 drót helyett 2) vannak alkalmazva. Ily módon a répa-mag igen jól minden sérülés nélkül kicséplhető. Tekintettel arra, hogy a magrépa szára egy a dobon, mint a szalmarázón a buzaszalmanál lassabban halad keresztül, forszírozott etetéstől óvakodni kell. 10 HP gépünkkel a termés minősége szerint 40-60 q nyersmagot (rostálatlan) csépltünk szeptember végén. Természetes, hogy a cséplőn a legnagyobb lyukbőségű szitákat kell alkalmazni. G. K.

A fenyőfa frissen való felhasználása. 261. kérdés. A zölden levágott fekete fenyő (*Pinus austriaca* és *Pinus sylvestris*) fája azonnal felhasználható-e épületfának és ha nem, mi annak az oka? B. I.

Felelet a 261. sz. kérdésre. A frissen, zölden levágott fekete és erdei fenyőt (*Pinus austriaca* és *Pinus sylvestris*) nem jó azonnal felhasználni épületfának és pedig a következő okokból:

1. A nyers fában, különösen pedig a tülevelükben, sok a víz, mely nagy átlagban, minden fanemet egybevetve a nyers súly 45 százalékára rug.

2. Tapasztalati tény azonban, hogy a nedves vagy nem egészen száraz fa a korhadásnak, romlásnak sokkal inkább ki van téve, mint az egészen száraz, úgy hogy a tökéletesen száraz fa majdnem elpusztíthatlan. Ez onnan van, hogy a gombák kifejlődéséhez egy bizonyos mennyiségű vízre van szükség a fában, ez egyszersmind egyik főfeltétele a rovarragásnak is.

Tapasztalati tény az is, hogy a száraz, bő gyantatartalmu fa, amilyen a pinusok fája, mind a korhadásnak, mind a rovarkárnak jobban ellenáll és ez a gyanta azáltal hat, hogy a farrastokat a gombasejtektől, levegőtől és nedveségtől elzárja. (Lásd Szécsi Zsigmond: „*Erdőhasználat*“.) A gyorsan épülő Budapest nagy veszedelem keletkezett a múlt század hetvenes éveiben abból, hogy nem kellőleg kiszáritott fenyőépületi fát használtak fel, miáltal a házmennyezetek leszakadtak. E körülményt akkor a magyar fa lekisebbitésére is felhasználták, állítván, hogy a stájeri fenyőfa jobb. Pedig az ok abban volt keresendő, hogy a Dunán letutajozott fát úgy frissen, nedvesen, minden előleges kiszáritás nélkül beépítették. F. J.

Mérnöki látogatás, költségvetés, tervrajz díjmentes.

**ÖNITATÓ-
TAKARMANYKAMRA-
VIZVEZETEK-
berendezéseket,
LANCZSZIVATTYUKAT**

készít

**Műszaki és gépipari részvénytársaság
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 19/b.**

re. Elhullott még 2 darab, októberben

napos malasz fellépett; m. Elhullott is megvan. Bertőzött, én tartom, ha G. K.

32. sz. kérdés. Magrépát. Eges cséplő. hogy a dobróit tel pótoljuk, ank, melyben oban (3 drót módon a repakicsépelhető. szára egy a faszalmánál zott etetéstő. és minémü. (rostálatlant) észetes, hogy szitákat kell G. K.

ználása. 261. Fenyő (Pinus azonnal fel- em, mi annak B. I.

issen, zölden us austriaca ználni épület- ol:

pedig a tü- gy átlagban, suly 45 szá-

gy a nedves korhadásnak. éve, mint az etesen száraz an van, hogy ayos mennyi- egyszersmind

a száraz, bő ok fája, mind rnak jobban t, hogy a fa- ol és nedves- ond: „Erdő-

Budapesten mult század n kellőleg ki- k fel, miáltal E körülményt re is felhasz- fenyőfa jobb. ndő, hogy a en, nedvesen, a beépítették. F. J.

IV

seket, KAT

saság

a 19/b.

Szavatosság a horvát plombázásu heremag arankamentességéért. 262. kérdés. Ajánlanak megvételre horvátországi plombázásu lóheremagot. Kérdjük, lehet-e ezen magot a magyar királyi állami vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárólt mag helyett forgalomba hozni?

F. Gy.

Felelet a 262. sz. kérdésre. A horvátországi magvizsgáló állomás által plombozott lóheremagot nem lehet a m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárólt mag helyett forgalomba hozni. Ezen ólomzárólt mag helyett elbírált alá esik, mint az osztrák plombozás s az esetleges arankamagtartalom miatt épp oly elbánásban részesül, mintha nem volna plombozva. Az ilyen plombozásu áruk arankamentességéért tartozik a kereskedő szavatolni.

Megjegyzem még, hogy a horvátországi ólomzárólt nem megbízható, legalább is majdnem minden kereskedő panaszkodik sok nagyarankamagtartalmuk miatt. Baán Lajos.

Nyir bognárfa értékesítése. 263. kérdés. Egy nagyobb nyires erdő kitermelését hogy végezzem, hogy piacra alkalmas bognárfát nyerjek? Hol értékesíthetném ezen műfákat? Mennyiben fizetődnek ez ki, mikor az erdőn tűzifának vágva 16 koronát kapok 110 cm. magasan rakott öléért? Az erdő a vasuti állomástól 4 kilométerre van. K. A.

Felelet a 263. sz. kérdésre. A bognároktól megtudakolandó, hogy milyen hosszban s vastagságban szeretik legjobban a fát, ámbár erre nézve szorosan nem ragaszkodnak bizonyos mérethez s azután az ennek megfelelő nagyságu fák a törzsekből ki kell fűrészelni, kisebb-nagyobb máglyákba rakni s az értesített vevőknek anyagi erejükhöz mérten kisebb-nagyobb részletekben vagy árverésen, vagy megszabott árakon tömökömméterekben (m³) eladni.

Ha egy erdei méter ilyen tűzifának ára 4 kor., akkor a műfa ára m³-ként 8 koronára tehető. F. J.

Egy m³ akáczból hány szőlőkaró hasítható? 264. kérdés. Felvilágosítást kérek arra nézve, hogy 1 tömör köbméter akáczból hány hasított 2 méteres szőlőkaró termelhető ki? R. P.

Felelet a 264. sz. kérdésre. Egyezer darab szőlőkaró előállításához, a tölgyerdőkben nyert tapasztalati adatok szerint, 6—7 tömör köbméter fára van szükség s ez körülbelül meg fog felelni az akácra nézve is. Vagyis 1 m³-ből körülbelül 140—170 darab 2 méter hosszú szőlőkaró hasítható. Természetesen sok függ a munkás ügyességétől, szerszámjától és a fa hasadékonyságától, egyenes rostuságától, göcsmentességétől. F. J.

Félheréjü kan tenyészképessége. 265. kérdés. Egy hirneves sertésnyészethen előfordulhat-e, hogy az eladó tenyészkánok között félheréjü kan lehessen és hogy ez mint tenyészkán tenyésztési célra elszállítható legyen? Ennek megtörténte után eladó köteles-e azt visszavenni? Szóval félheréjü apaállat használható-e tenyésztési célokra? H. V.

Felelet a 265. sz. kérdésre. Összes háziállatainknál s így a sertésnél is előfordulhat az az eset, hogy az egyik here nem ereszkedik le a hereborékba, hanem visszamarad a hasüregben. Az ilyen félheréjü állatok azonban épp olyan mértékben alkalmasak tenyésztésre, mint azok, amelyeknek mindkét heréje le van ereszkedve. Tenyésztési szempontból tehát a szóbanforgó esetben sem jár hátránnyal a félheréjűség, annak dacára olyan szépség-hiba, hogy így fejezzem ki magamat, amelylyel nem kellene egy elsőrangú tenyészetnek apaállatokat eladni. Visszaadni azonban a megvett félheréjü kant bírói uton már azért sem

igen lehet, mert végtére e baj olyan szemmel látható és kézzelfogható, hogy azt a vevőnek észre kellett volna vennie, de mert nem vette észre, semmiféle szemrehányást sem tehet az eladónak, aki csak nem mondotta meg, de nem is titkolhatta el az illető kan félheréjü voltát. —csy.

Zsurlós fü élvezhetővé tétele. 266. kérdés. Kannamosó (mezei zsurló) füvel teli, különben jó szénát hogy lehet az ökröknek élvezhetővé tenni? T. J.

Felelet a 266. sz. kérdésre. A zsurlóval teli füből legjobb barnaszénát készíteni, mert azt szívesen eszi az ökör, míg ellenben a zöld szénájához alig nyul. Ennél a konzerválásnál az a fő, hogy a takarmányt kaszálás után annyira fonyaszszuk, hogy a levelek zörögjenek, de a levélnevelek szívósak maradjanak, továbbá hogy csak a harmat felszállása után kazalozzuk s végre hogy a kazalt keskenyre (legfeljebb 3 m. szélesre) készítsük, mert a takarmánynak a kazalban erjedni, de egyttal száradni is kell. Ezért oly helyre kerüljön a kazal, ahol a szél siettetni a száradást. Nalunk Strausz Rezső (l. a „Köztelek” 1902. évf. 23. számát) zombolyai módon is készített a zsurlós füből igen hasznavehető barnaszénát, mely Weiser István kihasználási kísérletei szerint az ugyanabból a füből készített közönséges (zöld) szénával szemben a következő emészthető összetétellel birt (%):

	barnaszéna	zöldszéna
emészthető szervesanyag	32.8	35.0
nyersfehérje	0.8	5.2
N.-mentes vonat	20.0	20.1
nyersrost	10.2	9.3

E számokból azt látjuk, hogy a zsurlós barnaszéna csak annyiban táplálja az állatot gyengébben, hogy aránytalanul kevesebb em. fehérjét tartalmaz, de Strausz oda nyilatkozik, hogy barnaszénáját szerették az ökrök, míg ellenben a zöldet nem ették. Strausz is súlyt fektetett arra, hogy a takarmány kellően fonyadjon (legfeljebb 55—50% vizet tartalmazzon) s hogy harmattól mentesen kerüljön a tetszés szerinti hosszúságu, de keskeny zombolyai kazalba, mely épp úgy lett rakva s földdel megterhelve, mint ahogy a zöldtakarmányt, pl. csalamádét zombolyázzuk. A barnaszénakészítés részleteivel „Takarmányozás”-unk foglalkozik (kapható a „Patria”-nál), melyet figyelmebe ajánlunk. Cselkó István.

Juhlegelő létesítése homokon. 267. kérdés. Gyenge minőségű homokos talajon birkalegelőt szeretnék létesíteni, mivel vessem be és miképp kezeljem? Mennyi mag kell és hol szerezhető be? B. J.

Felelet a 267. sz. kérdésre. A területet most tavasszal, alapos fölfogásolás után először a gyomoktól kell kitisztítani, azután megtrágyázni és annak befogásolása után lehet csak bevetni. Ha van érett (nem szalmás) istállótrágya vagy komposzt, vagy vízzel fele arányban hígított trágyalé, akkor azzal, valamelyikkel, ha nincs, akkor műtrágyával (foszfor, káli most tavasszal, ősszel pedig trágyalé, mint olesó nitrogén). Ismétlem, hogy a fűmagvetés — főleg a mai magas fűmagárak mellett — csak előzőleg kellő trágyaerőbe hozott földön fog jól sikerülni és jó és tartós legelőt szolgáltatni.

Az így előkészített területre kat. holdanként a következő fűmagvakat ajánlom: fehérhere 1.2 kg., nyulzapuka 6.6 kg., komlós here 2.4 kg., angol perje 5.4 kg., réti perje 7.6 kg., összesen 23.2 kg. A magvakat külön-külön, a nehezebb és könnyebb magvakat összekeverve kell elszórni és befogásolva lehangerezni.

Legeltetni csak ősszel, szénakaszálás után szabad, különben a juh tönkreteszi a gyenge vetést, vagy még jobb az első évben csak kaszálni (inkább a sarjut is) és csak a második évben legeltetni. Sarjukaszálás után késő ősszel jó lesz 1/3-dal vízzel hígított trágyaléval megöntözni, a második évben pedig a juhokkal „kosarztatás” által trágyázni, utána könnyű fogással vagy tüskeboronával megboronálni, hogy a trágya el legyen oszlatva.

A fűmagvak nagy és megbízható czégnél beszerezhetők.

Ha a harmadik évben az orosz here (nyulzapuka) megritkul és a vetés hézagos marad, akkor a mostani magvak valamelyikével kell ismét bepergetni és befogasolni. A filtozásra ajánlom a vérfejú csabait is, mely *olesó mag* és hálás juhlegelő növény kisebb 1/3-u elterjedésben. Dörner Béla.

Védőojtóanyagok megbírálása. 268. kérdés. Évek óta szoktam minden tavasszal egész szarvasmarha- és lóállományomat lépfene ellen beojtatni, mindmostanig az ojtásnak, egy-két szórványos elhullástól eltekintve, igen jó eredményt tapasztaltam; az idei évben az első ojtást március hó 20-án végeztük (a második ojtás április 1-én volt), az első ojtást követő öt napra, vagyis márcz. 25-én tehenészetemben egy tehén hirtelen rosszul lett s egy órái kinlódás után kimult, a boncsolás antraxot állapított meg az állat betegségeként; az ezt követő napon, márcz. 26-án, ménesemben egy kanca elvetélt; s márcz. 28-án egyik hátsólovam hirtelen igen gyanus körülmények között beteg lett, roppant magas láz lépett fel nála, az egész testben remegett a ló s egészen hideg volt a test felülete, vagy két óra hosszat tartott a heves rosszullet, ezután, mialatt jól lecsutakoltattam és hideg vizes lepedőkbe göngyölttettem, a ló jobban lett s úgy látom, most már meg is gyógyul, de márcz. 29-ére meg egy tehenem a rideg, magyar gulyából lett beteg ugyanolyan jelenségek között, mint a 25-én elhullott tehén s a 28-án megbetegedett ló, az állat alig egy óra hosszat volt rosszul s dacára a hidegvizes borogatásoknak, hirtelen összeesett és kimult. Már mostan tisztellel kérem, amit különben több mint valószínűnek tartok, az ojtás okozta-e az állatok megbetegedését, illetve antraxban elhullását? S ha igen, kit terhel a felelősség? A Pasteur-Chamberland intézetet-e, mely az ojtóanyagot szállította, vagy az ojtást végző állatorvost; ki különben a megyénknek egyik legjobb és legügyesebb állatorvosa s kinek éppen az ojtás terén óriási praxisa van? Megjegyzem, hogy az ojtás helye egyik állatnál sem dagadt meg s más külső elváltozás sem volt rajtuk észlelhető. M. A.

Felelet a 268. sz. kérdésre. Miként hasonló tárgyú kérdésekre válaszolva ezen a helyen már ismételtén kifejtettük, annak megállapítása, hogy valamely adott esetben a védőojtás okozta-e az elhullásokat s ha igen, hogy a hiba az ojtóanyag meg nem felelő voltában, a helytelen ojtásban, avagy egyéb körülményben rejlik-e, egyike a legnehezebb feladatoknak és az összes mellék-körülmények ismerete alapján sem lehetséges mindig. Arról, hogy az ojtóanyag jó volt-e vagy nem, csak magának az ojtóanyagnak bakteriológiai vizsgálata alapján lehetne meggyőződni, ha az annakidején felhasználtnak egyrésze változatlan minőségben rendelkezésre állana. Tudni kellene továbbá részletesen, hogy az állatok az ojtás idejében és közvetlenül utána minő viszonyok között éltek, hogy az ojtás hogyan történt, hogy az elhullott állatokban a boncsolás minő káros elváltozásokat állapított meg stb.

GÖZEKESZÁNTÁSHOZ,
gazdasági üzemekhez, téli fűtéshez

kiválóan alkalmas

: tatal briketteket :

szállít a
MAGYAR ÁLTALANOS
:: KÖSZÉNBÁNYA ::
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ERZSEBET-TER 19.

A tatal brikett teljesen pótolja a perosz szenét, ára azonban jóval olcsóbb. A báró Halmay-uradalomban megestett gözekepróbánál 11 és háromnegyed hold földszántáshoz szükséges 914 kg. szőlő-riai brikettel szemben csak 1000 kg. tatal brikett kellett!

Nyilvánvaló ezekből, hogy az esetről, amennyiben ez egyáltalán lehetséges, csak az összes helyszíni körülményeket alaposan ismerő szakértő adhatja többé-kevésbé tájékoztató véleményét.

Községi pótdadó törlése az elemi csapás folytán elengedett állami adó után.

(Hozzászólás a 94. számú kérdésre adott feleletekhez.)

A fölmerült ellentétes nézetek és határozatok dolgában legyen szabad a következő véleményt nyilvánítanom:

A magyar kir. közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. t.-cz. életbelépte óta a közigazgatási bíróság ezen törvénynek 33. és 34. §-ait mindig úgy magyarázta, hogy a községi pótdadó törlését illető kérdésekben ő a legfelsőbb fórum s ezen ügyekben állandóan bíraskodott is és következetesen azt az álláspontot foglalta el, amely az Óváry Ferencz feleletében idézett 172. és 173. számú döntvényekben kifejezésre jut. Az illetékes forumnak ezen állandó gyakorlatával szemben az ellentmondó belügyminiszteri határozatok figyelembe nem jöhetnek, az első, még 1895-ből származó azért nem, mert ezen időben a közigazgatási bíróság még szervezve sem volt, az 1897-iki pedig azért nem, mert az 1896. évi XXVI. t.-cz. életbelépte óta ezen kérdések nem tartoznak a belügyminiszter hatáskörébe. Nézetem szerint tehát a kérdés a közigazgatási bíróság döntvényeivel elintézettnak tekintendő és revizióra nem szorul.

Az ideiglenes házaómentesség és a földadó-elengedés ügyében csakugyan látszik valami elvi ellentét fennforogni, ámbar őszintén megvallva, a mai gyakorlat az én jogérzetemnek nem mond ellent. A földadót elengedik azért, mert a gazdának nincs jövedelme, amiből adót fizessen. Ez mindenesetre irányadó szempont a községi pótdadó tekintetében is. A házaódot az állam különleges czélból engedi el, kedvezmény gyanánt, pl. hogy egyes helyeken az építkezési kedvet fokozza. A házaóadójának jövedelme épp úgy meg van az adómentesség esetében, mintha a házaóadó köteles volna. Ha a község nem hajlandó ugyanazt a különleges czélt a maga részéről is adómentességgel, tehát áldozattal elősegíteni: nem volna méltányos dolog őt erre kényszeríteni. A különben adóköteles jövedelem csorbitatlanul megvan és így a község abból kielégítését követelheti a méltányosság sérelme nélkül.

Sz. F.

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Köztelek” f. évi 16-ik számában „Községi pótdadó törlése az elemi csapás folytán elengedett állami adó után” czim alatt Óváry Ferencz ur döntvényekre hivatkozva bizonyítja, hogy a törlésbe hozott állami adó után a községi pótdadó minden esetben leirandó.

Közleménye végén pedig felhívja, hogy ezen jogfeladást a gazdaközönség legmérvadóbb szaklapjában határozottan kimondani nem helyes.

Tisztelettel megjegyzem, hogy az állítólagos jogfeladást nem a saját véleményemből merítettem, hanem hosszú évi tapasztalataim és az alább közölt belügyminiszteri elvi jelentőségű határozatokból vontam ki, mely egymásnak ellentmondó tételek megvilágítása elégséges alkalmat fog nyújtani az érdekelt közönségnek, hogy ezen nagyon fontos kérdésben egységes

és határozott döntést provokáljon, amely a gyakorlatban észlelt visszaállásokat megszüntetné.

A határozatok következőképpen hangzanak: *Az, hogy valaki az állami adó fizetése alól egyszben vagy részben mentesítetik, nem elégséges jogalap ahhoz, hogy a terhére kivetett községi pótdadó fizetése alól is mentesíttessék.*

A m. kir. belügyminiszter 1895. évi 97,558. sz. határozata:

H. vármegye közigazgatási bizottságának L. J. t. . . . i lakos községi pótdadó törlési ügyében f. évi június hó 10-én 902. sz. alatt hozott végzését, melylyel nevezettnek, az ugyancsak a közigazgatási bizottság folyó évi 710. sz. alatt a községi képviselőtestületi határozattal egybehangozóan hozott érdemleges határozata ellen közbetett fellebbezését az 1876. évi VI. t.-czikk 59. §-ában foglalt rendelkezés indokából hivatalból visszautasította a L. J. által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a m. kir. pénzügyminiszter ural egyetértőleg megsemmisitem, mert a községi pótdadó egyéni kivetése tárgyában hozott határozatok az 1876. évi VI. t.-cz. 60. §-a, illetve az 1886. évi XXII. t.-cz. 25. §-a második bekezdése értelmében minden esetben, tehát két egybehangzó határozat esetében is hozzám fellebbezhetők. Ebből kifolyólag a fentebb idézett határozatot, melylyel T. F. község megállapodása helybenhagyásával L. J. községi pótdadója egyrészének leírása iránt benyújtott kérelmével elutasította, L. J. fellebbezése következtében érdemleges felülvizsgálat alá vevén, azt ezennel helybenhagyom, mert az 1886. évi XXII. t.-cz. 129. és 130. §-ai értelmében a községeknek jogukban áll a közigazgatási költségek fedezésére a folyó évre kivetett állami adók arányában a községi adót kivetni, amiből következik, hogy az állami adó, mely különben ideiglenes adómentesség esetén is kivettetik és csak előírva nem lesz, a községi pótdadó mérvenek megállapításához csakis kulcsul és nem alapul szolgál. A községi pótdadó alapját ugyanis éppúgy, miként az állami adóét, az adózó felek jövedelme képezi; az a körülmény pedig, hogy ezen jövedelmek némelyike az állami adó alól mentesíttetik, illetőleg a törvény szerint járó állami adó az illetőnek elengedettik, még egymagában véve korántsem szolgáltatott kellő jogalapot arra, hogy a községi pótdadó alól is mentesíttessék, mint ahogy tényleg az 1886. évi XXII. t.-cz. ily kivételes adómentességet nem is biztosít senkinek és annak 130. §-a a községi adó kivetését az állami adó alól ideiglenesen mentesített jövedelmekre nézve nem is tiltja.

Állami adónak elemi csapás czimén töröltetése nem vonja feltétlenül maga után a községi adó törlését.

A m. kir. belügyminiszter 1897. évi 122,434. sz. határozata:

A törvényhatósági közgyűlésnek 948. sz. alatt hozott határozatát, melylyel M. község képviselőtestületének abbeli megállapodását, mely szerint S. és B. ottani bérlok azon kérelmükkel, hogy a terhükre M. községében 1894. évben előirt jég és hesszeni légy által okozott kár czimén törlésbe hozott állami adónak megfelelő községi pótdadó leirassék, elutasítottak, feloldotta és a törlésbe hozott állami adónak megfelelő községi pótdadó leírását a beigazolás feltétele mellett elrendelte, nevezett község képviselőtestülete által határozatilag bejelentett fellebbezés folytán felülvizsgálván, azt megváltoztatom és a község fentebbi megállapodását érvényre emelem. Mert: azon ténykörülményből, hogy a kincstár valaki-

nek földadóját elemi kár czimén töröltetni rendeli, okvetlenül nem következik az, hogy az illetőtől a községi adó sem követelhető, mivel az állami adó nem adóalap hiányában vagy téves kivetés czimén töröltetett — amikor az állami adó után kivetett községi pótdadó sem követelhető —, hanem a körülmények és viszonyok indokolta adóelengedés volt a törlés alapja és a községi adó kivetésének alapul szolgáló állami adó nem szűnt meg, hanem csak elengedettetett, minélfogva a község azon felfogása, hogy a községi adót a szóbanforgó esetben az állami adó törlésbehozatala daczára is háztartása érdekében követeli, törvényes kifogás alá nem eshetik.

Ezen harmadfoku, tehát végérvényes határozatok alapján a községi eljárások legfőbb esetben követelik a községi pótdadók befizetését még olyan állami adók után is, amelyek ciemi károk alapján leirattak.

Hasonló, a teteles törvényvel ellenkező intézkedés követtetik az ideiglenes házaómentességet élvező házak után kivetett községi pótdadónál és pedig: az 1886. évi XXII. t.-cz. 130. §-a szerint pótdadó csupán a folyó évre kivetett egyenes állami adó után vehető ki, ezzel szemben a m. kir. közigazgatási bíróság 1904. évi 851. számú határozatában kimondja, hogy: Ideiglenes házaómentességnek a községi adó alóli mentesség rendszerint nem következménye, ellenben az ideiglenes földadómentesség esetében községi adó kivetésének helye nincsen.

Az előadott konkrét esetekből látható, hogy az elvi jelentőségű rendeletekben és határozatokban válogatni lehet, még pedig végérvényesen, mert ezen határozatok mint harmadfokban hozottak meg nem fellebbezhetők s mint törvényes erővel bírók végre is hajthatók.

Ezeknek előadását szükségesnek tartottam azért, hogy az érdekelt gazdaközönség ismerje meg az egymásnak ellentmondó döntéseket és az egységes szabályozás iránt tegye meg illetékes helyen a szükséges előterjesztést.

Hollady Nándor.

A mezőgazdasági fogatok vámmentessége.

A közutakról és vámokról szóló 1890. évi L. t.-cz. 99. §-a intézkedik a törvényen alapuló vámmentességekről és 17. pontjában kimondja, hogy a mezőgazdasági czélból közlekedő fogatok és hajtott állatok azon határon belül, amelyhez tartoznak, a vámdíjak fizetése alól mentesek. A mezőgazdálkodás érdekeit szemmel tartó ezen alapján helyes intézkedés a vámbirtokosok és a közlekedő közönség közt igen gyakran szolgáltatott már okot vitákra és surlódásokra, különösen Erdélyben, ahol sok a komp, kiesinyek a községi határok és gyakrabban előfordul, hogy az egyik község lakosai a másik községnek határában bírnak földeket s azokat a lakhelyükön tartott fogatokkal mivelik.

Hogy ezen viták, olyan esetekben, midőn a fogatok közlekedése nem terjedt túl a község határára, a vámmentesség megállapításával végződtek, ez egészen helyes dolog és a törvénynek helyes magyarázatán alapszik. Ámde tudomásunk van oly esetről is, amidőn a kompon átkelő fogatok a negyedik község határára igyekeztek s midőn ezek vámmentességet igényeltek és az ügy bírói döntés alá került, a magyar királyi közigazgatási bíróság ezen esetre is megállapította a vámmentességet és rendelkezését a következőkkel indokolta:

DECKERT és HOMOLKA

≡ ELEKTROTECHNIKAI GYÁR ≡

Budapest, VI., Izabella-utca 88.

Ausztria-Magyarország iegrégbb és legnagyobb beszerzési forrása mindennemű erős- és gyenge-áramú cikkekben. Szállít és szerel: **csengőket, városi, gazdasági, távbeszélőket, villámhárítókat, házi és gyári biztonsági berendezéseket, közösi és gyári tüzelőket, elektromos vizállásmutatókat, órákat és távhőmérőket, villamos világítási és erőátviteli berendezéseket saját külön teleppel vagy anélkül gazdaságok, kastélyok, gyárak és fürdőhelyek részére.**

A pneumatikus csőpostaipar magyarországi megalapítója

☛ Szükség esetén kérje árjegyzékünket és költségvetésünket. ☛

Levél Kaliforniából.

(Kalifornia gyapottermelése.)

Irta: Igali Szvetozár.

Oakland, Kal., ápr. hó.

Az 1915-ben Szan-Franciskóban megtartandó Panama-Pacific világkiállítás Kaliforniát az általános érdeklődés tárgyává teszi a világ gazdanepe előtt, így aktuálisnak tartom ez országról egyet-mást saját tapasztalatom után elmondani.

Legyen szó ezidőszerint gyapottermesztéséről. Az elmúlt 50 esztendőben az Egyesült-Államok tengeritermesztése 260%-kal, búzatermesztése 188%-kal, gyapottermelése meg 175%-kal emelkedett. Így értesítenek a washingtoni mezőgazdasági hivatal apró, de megbízható kis füzetet. A gyapottermesztés tehát nem tartott lépést a világ-fogyasztás növekedett követelményeivel, sem az élelmiszerek szaporodott termésével. Az itteni nemzetgazdászok ebből azt következtették, hogy a gyapottermesztés fokozása elsőrendű nemzeti kérdéssé nőtte ki magát.

Vagy 5-6 évvel ezelőtt tényleg kísérleteztek már az Imperial-völgyben egyesek a gyapottermesztés meghonosításával, de kereskedelmi szempontból vett komolysággal csak 1909 tavaszán láttak hozzá, midőn is egy tagban 500 acret vetettek be gyapottal s midőn az 1909-10. év telén ennek aratását befejezték, hire ment egész Kaliforniában, hogy az állam déli részében elterülő, most öntözés alá került volt sivatag, most egy óriási kert, — ideális helye a gyapottermesztésnek. 1910 tavaszán egy tagban 10,000 acret vetettek be s az ezen év januárjában megtartott aratás acreonként átlagban $\frac{3}{4}$ bale gyapottermést hozott.*) A „San-Francisco Chronicle” mult heti egyik száma azt írta, hogy a déliek bátorságot merítve az ily szép eredménytől, e tavasszal 60,000 acret vetnek be az Imperial Valleyben s vagy 15,000 acret a szomszédos Coachilla-völgyben s evvel alapját vetik meg Kaliforniában egy végtelen fontos mezőgazdasági iparágának. S most se szeri, se száma annak a kombinációnak, mi mindenféle jó fogamzik meg az új növény termesztése révén? Első sorban még jobban prosperál a farmer, ki már ma automobilon jár s nem lohog gyalogosan, mint más ország földművese. Emelkedni fog a föld értéke. Seregestől jön majd a más országbeli farmer ide letelepedni, főleg ha utjának költsége felére redukálódik a Panama-csatorna megnyitása folytán. A már megépült városok gyarapodnak, vadonatajajak gombamódra fognak nőni, új mezőgazdasági iparág fejlődik, aztán hogy fognak a tejjgazdaságok megszorodni, tekintve, hogy az új növény termesztésével a szarvasmarha egy ideális tápláléka is meglett. A vasutvonalakon több teherárut fognak szállítani, új vasutvonalakat fognak tehát építeni. A kelettel emelkedni fog a kereskedelmi forgalom s ha én itt elősorolnám mindazt a csoda sok jó dolgot, miről a yankee patrióták ma álmodoznak — egy kötetet írhatnék össze.

Dehát ki tudja s látta, minő csodálatos sikereket voltak képesek a szövetezett kaliforniai gyümölcstermesztők meg kereskedelmi kertészek

*) 1 bale = 2267 kg.

elérni, az egy perczig sem kételkedhetik, hogy tényleg az itteni gazdák előtt egy hatalmas pénzfórány nyílt meg az új növény termesztésével. A leczkéből tanultak, avagy tanulni fognak a gyapottermesztők s én hiszem, megnyerik a piacokat nemcsak a keleti országokban, de a tengeren túl is jobbra-balra.

Avagy nem-e ezt bizonyítja az a körülmény, hogy máris megalkották az „Imperial Valley Oil And Cotten Company”-t hitvány 3 millió alapítke befizetésével, mely a szövetezeti társaság tagjainak segítségével leszen gyapottermésének értékesítésében, olaj- és gyapotfeldolgozó gyárakat épített bárhol, hol 10 tagtárs az ilyennek építését kívánja.

Az alapítke összehozatala nem okozott fejtörést.

Amint a szövetezés híre a los-angelosi és san-diegói bankárok hallották, siettek pénzt ajánlani s így történt, hogy ma már készek a gyapotgyárak El-Centróban, Holtvilleben, Brawleyben, Calexico-ban, meg Heberben.

Hátha egy 2 éves iparág ily csodálatos aktivitást képes kifejezni, minden józanul gondolkodó ember kell hogy elismerje, hogy a volt Colorado-sivatag ma tényleg a gyapottermesztés Mekkája lett. De hogy vagy tíz év múlva hová fejlődik, annak kieszélése egy gazdag fantáziájú írónak is dolgot adna. Láttam gyapottáblákat Mexikóban, a Jaqui-völgy mentében, ott az volt a baj, hogy öntözésre való víz nem volt kéznél, mely nélkül gyapottermesztés nem is képzelhető. Hát a yankeek járomba fogták a Coloradót s akkor adhatnak bőséges vizet az Imperial-völgybe, mikor nekik teszik. Aztán a mexikóiaknak néha a korai dér fenyegeti termésüket, holott az Imperial-völgyben akár január vagy februárban is arathatnak. Dér vagy fagy sohasincs s miután alig esik — még az esős idény aiat is — a termést semmi veszély sem fenyegeti a szabad ég alatt. A gyapotszedés szezonja hosszú. Nem kell vele sietni, így a munkáskérdés is maga-magától oldódott meg. Láttam, hogy az imperiali lapok tavaly őszszel 1000 gyapotszedő munkás után hirdettek, jött is egy csomó gyakorlott fehér szedő, de ez elégtelennek bizonyult. Így aztán ráfanyalodtak a termesztők a lusta sacaton rezervatióbeli arizonai indiánokra, néhány misszionbeli jelentkezett Kaliforniából meg Mexikóból is átjött néhány. Minden jel hát arra mutat, hogy munkáshiány jegyében kudarcz nem sejthető. A déli államokban (Mexikó, Texas stb.) átlag 75 centet fizetnek 100 font szedett gyapotért, hát itt £ 1.25-öt fizetnek átlag. Mármost, ha elgondolom, hogy egy-egy munkás egy bale-t, közel 500 fontot szed össze naponta, a leggyengébbje 250 fontot szed, látható, hogy a gyermek is egész szép keresetet talál. Az első gyapottermést az oaklandi gyárak dolgozták fel, készítvén köteleket, zsinegeket, ágyterítőket, meg hasonló tárgyakat. Megérte a szállítási költséget, mert a fonal épp oly minőségű volt, minőt a déli államokban termesztettek. Most aztán, hogy hire ment az Imperial-völgyi gyapottermesztésnek, mint a keselyű a dögre, úgy járnak erre a Tokió, meg a Kobe (japán) agensek, megtudandó, szerezhetnek-e gyáraik számára finom nyersanyagot, meg hogy alkalmaztassák itt az apró sárgákat — honfitársai-

kat? Aztán a texasi termesztőnek magasabb szállítási költsége is van. Lám Szan-Franciskóig fizet ő pro 100 font 30 centet, holott ez az Imperial-völgyesnek csak 20 centjébe kerül, a japánnal való üzletkötés tehát biztosítva van ezáltal is. Az állami kísérleti telepek évek óta tartottak termesztési kísérleteket *egyiptusi gyapottal*, melynek szálagai eddig tudottan a leg-hosszabbak, rugalmasak, legellentállóbbak s melynek behozatalára eddig milliókat költött Uncle Sam, mert szüksége volt rá, hogy a texasi gyengébb minőséget javítsa. S most az a hír terjed, hogy az egyiptusi gyapot csak oly jól terem itt, mint óhazájában s ugyanoly minőségű árut szolgáltat. Ha további kísérletek kétségtelenné teszik e hír igazságát, Kalifornia akkor az Egyesült-Államok első gyapottermő országa leend, tekintve, hogy a legnagyobb areán a legjobb minőség terem.

(Folyt. köv.)

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oidal
Az OMGE. közleményei	342
Felhívás a magyar gazdákhöz	341
A vetések állása	345
Községi pótdadó törlése az elemi csapás folytán elengedett állami adó után	348
A mezőgazdasági fogatok vámmentessége	348
Talajminták	349
A magyar mezőgazdasági gépipar és a párisi kiállítás	349
Levél Kaliforniából	850
Gazdatársadalmi mozgalmak	346
Levelszekrény	346
Vegyések	350
Szociálalista agrárprogramm. — Eljegyzés. — Gyászhir. — A „Köztelek” melléklete. — Az Alföld öntözésének kérdése a képviselőházban. — Borértékesítési értekezlet. — A Magyar Magtanyésztési Résvénytársaság közgyűlése. — Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület. — Országos Tavasz Virágvásár Budapesten. — Új gazdákör Bakony-szentlászlón. — Baromfi- és házinyultenyésztő katonák. — Gazdákat érdeklő újabb szabadalmak. — „Tenyésztők napja” a lăbodai katonai csikótelepen	352
Kereskedelem, tőzsdé	352
Szerkesztői üzenetek	353

Szociálalista agrárprogramm.

Újabb szemfényvesztésre biztúl a szociáldemokrata párt vezetősége. Bizottságot küldött ki agrárprogramm elkészítésére, amelyet aztán a husvétkor tartandó kongresszus elé fog terjeszteni.

Az agrárszocializmus megteremtésével már többször kísérletezett a szociáldemokrata párt, de a vállalkozással mindenkor kudarcot vallott. Ez azonban, úgy látszik, hogy nem riasztotta vissza a vezetőséget attól, hogy újabb kísérletet ne tegyen az egyszerű emberek elbolondítására.

Csizmadia Sándor, Jósák Kálmán és Ágoston Péter készítették az agrárprogramot, mindegyik külön, önállóan, a saját szájaize szerint. A kongresszus lesz aztán hivatva a három szociá-

A LEGJOBB MAGVAK
MAUTHNER ÖDÖN
 kaphatók
 csász. és kir. udvari
 nagykereskedésben,
 IV., Kossuth-Lajos-u. 4, BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33.
 Az ideai árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

magasabb
ancziszkióig
olott ez az
be kerül, a
tositva van
ek évek óta
gyptusi gya
ottan a leg
állóbak s
okot költött
rá, hogy a
S most az
pot csak oly
s ugyanoly
bi kísérletek
t, Kalifornia
gyapottermő
gyobb areán

lista programból válogatni. Mind a három tervezet egy kaptafára készült.

Agoston Péter agrárprogramja a legrészletesebb. Az indokolásban elmondja, hogy az állam, a megye, a főszolgabíró és a község ura a nagybirtokos. Ő és mindenki, aki körülötte él, a nép munkájából él. Mind a népet nyomja. A föld népét, amely gyöngye, tudatlan és gyáva... Ezért az ipari munkás támogatására szorult. Ezért kell ezzel egy pártot alkotnia. E pártja azonban nemcsak a mezőgazdasági munkásoknak van szükségük, hanem a kisgazdáknak is, mert az ipari munkások támogatása nélkül az uralom elnyomás alól nem fognak szabadulni soha.

Ilyen és ehhez hasonló bevezető indokolás után következik a részletes szocialista agrárprogramtervezet, amelyből néhány pontot idéitünk:

Követeljük a földbirtokokhoz és más vagyonhoz kötött mindennemű kiváltságos jog megszüntetését, a vadászati és halászati jog községivé tételét. A községnek minden eladásra kerülő ingatlanra elővételi jog biztosítandó.

Minden köztulajdonban álló ingatlan munkásszövetkezetnek adandó bérbe. A termelés legújabb vívmányainak megismertetése céljából járási mintagazdaságok, földmívelés-iskolák fölállítását követeljük. S úgy mint az iparban, gépek általi támogatást.

Követeljük az eddigi tagosítások alkalmával elkövetett igazságtalanságok helyreigazítását új tagosítás által. A tagosításnál követeljük annak az elvnek érvényesülését, hogy a kisebb birtokok a községhez közelebb eső területekben oszttassanak ki.

Mezőgazdasági termelő- és bérlőszövetkezetek hitelének állami szervezését.

Az adóknak a progresszivitás alapján érték szerinti megállapítását és az értékemelkedés külön megadóztatását.

A munkások egészsége és épsége védelmére szükséges intézkedések megtételét, úgymint: 14 éven aluliaknak a munkától való eltiltása; a 14-18 évesek és nők munkaideje legfőlőbb 8 óra legyen. 36 órás munkaszünet hetenként. A munkaidő még sürgős esetekben sem lehessen több napi 10 óránál.

A munkáltató tiltassék el attól, hogy nős családjeinek vagy munkásainak lakást természetben adhasson.

Vajjon mit szólnak a kisgazdák ezekhez az üdvös követelésekhez?

A szocialista agrárprogram a termelés és az állattenyésztés fejlesztése érdekében többek között a gabonavámok és állatvámok eltörlését követeli. Csak a beteg állatot tiltaná ki, de a fertőzöttet beengedné. Ilyen reformokkal akarja támogatni az állattenyésztést.

Követeli még az agrárprogram a mezőgazdasági munkások és családokra vonatkozó összes törvények revízió alá vételét és hogy a törvényhatóságok tiltassanak el a szolgálati viszonyokra vonatkozó szabályrendeletek alkotásától.

A szocialista agrárprogram természetesen nem mulasztja el biztosítani az aratási sztrájkjogot, ami egyértelmű dolog a gabonának a földön való elrohadásával s azzal az országos nyomorral és szenvedéssel, ami egy ilyen országos aratási sztrájk után bekövetkezne. S hogy ez mentül könnyebben bekövetkezhessék, az állami és közigazgatási hatóságok beleavatkozását a munkások és munkáltatók ügyeibe tiltani kívánja a szocialista agrárprogram.

Eljegyzés. *Serbán* Iván miniszteri segéd-fogalmazó, *Serbán* János miniszteri tanácsos fia, lapunk munkatársa eljegyezte *Jálics* Vilmát Budapesten.

Gyászhir. *Balbach* Árpád uradalmi intéző március hó 31-én 50 éves korában meghalt és tetemet f. hó 2-án helyezték a lévai evangélikus sírkertben örök nyugalomra.

A „Köztelek” melléklete. Lapunk 13. számában adott mellékletünk „A huszdrágaság és a magyar szarvasmarha” című nagyszabású tanulmányhoz hozzászóltak a „Köztelek”-ben és a szaksajtóban. A lefolyt vita befejezéséül

lapunk jelen számának mellékleteként adjuk *Sperker* Ferenc újabb tanulmányát, mely gyakorlati és elméleti alapos fejtegetéseivel bezárja a kérdés tárgyalását. Az értékes közleményre, melyben *Sperker* Ferenc részletesen és tárgyilagosan válaszol az összes hozzászólóknak, ez uton is felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Az Alföld öntözésének kérdése a képviselőházban. A költségvetés általános vitájánál *Lengyel* Zoltán nagyszabású és alapos tanulmányokra valló beszédet mondott. Különösen a vízügyi politika aktuális kérdéseit tette megbeszélés tárgyává, behatóan tárgyalta és bírálta a Duna-Tisza-csatornát és az Alföld öntözésének kérdését. Abból a tételből indult ki, melyet a „Köztelek” legutóbb is kifejtett, hogy az államkiadások nagy arányokban való emelkedésével együttesen új erőforrásokat kell megnyitnunk, de ésszerűen kell eljárunk és nem a harmadik emeletet építeni akkor, midőn még a földszint sincs készen. Ilyenformán járunk el pedig sok mindenben, de különösen vízügyi politikánkban, amelyben ma egyedül a Duna-Tisza-csatorna képezi a megváltó eszmét. Senki sem mondhatja, hogyha több hajózható csatornánk van, ezzel visszamegyünk, de másrészt oktalan eljárás nagy tökéletet a hajózható csatornába, mikor közlekedésügyi politikánk annyi égető kérdése vár sürgős megoldásra. Ezzel a csatornával hatalmas versenyt teremtünk az államvasutaknak, elvonjuk tőle a tömegforgalom nagyrészét és kizárólag az osztrák iparnak juttatunk vele szubvenziót. Sürgősebb volna az új vasúti politika, a találgatásba menő központosítási elv feladása mellett a legelső feladat lenne a hiányzó nemzetközi fővonalak, de különösen a hazai transzverzális nagy fővonalak kiépítése. Sokkal czélszerűbbnek ígérkeznek a tökélet öntözési vízművek és csatornák létesítésére fordítani, ez egész közgazdasági életünk föllendülését vonná maga után. Magyarország kihasználatlan vízereje 1.700.000 lóerőt tesz ki ma, megfelelő berendezés esetén 3 millió lóerőre lehet tenni az ország vízerejét s ebből az óriási mennyiségből alig 100.000 lóerőt használnak ki. Az Alföldön felváltva buzát és tengerit termesztnek, a termés alacsony, a szárazság folytán nagyon ingadozó, állattenyésztés nincs, mesterséges takarmányt nem termesztnek. És ezeket az áldatlan viszonyokat egy csapásra megváltoztatná, a drágaság kérdésének megoldását is elősegítené az Alföldnek öntözésre való berendezése. De ez a kérdés a mezőgazdaságon kívül az iparfejlesztés szempontjából is kiváló jelentőséggel bír. A legjobb szubvenzió a vízierő szolgáltatása, ami a szénbehozatal és széntermelés fontos kérdéseivel is összefüggésben van. Azután annak bizonyítására tért át *Lengyel* Zoltán, hogy az öntözés technikai keresztlévitele egyáltalában nem ütközik leküzdhetlen pénzügyi akadályokba. Beszédjéből elismeréssel állapítjuk meg a készütséget és a buzgalmat, melylyel a nemzeti termelés problémáira igyekeznek irányítani a mai lanyha érdeklődést.

Borértékesítési értekezlet. Annak az országos borértékesítési értekezletnek folytatásaképpen, amelyet a földmívelésügyi kormány képviselőjének jelenlétében március hó 23-án tartottak az OMGE. székházában a bortermelők értékesítő szervezeteinek vezetői és az egyes borvidékek képviselői egy a *Magyar Bortermelők és Borértékesítő Szövetkezetek Országos Központjának* létesítése érdekében, az értekezletből kiküldött szűkebbkörű bizottság most tanácskozott a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének helyiségében *Drucker* Jenő kir. tanácsos, igazgató elnöklésével. *Heuduska* Rezsőnek indítványára elhatározták, hogy a tervezett központot részvénytársasági alapon létesítik. Alaptőkéül 2 millió koronát jelölték meg. Az intézmény alapszabályainak kidolgozását *Heuduska* Rezsőre bízták, aki egy héten belül újabb ülés elé terjeszti kész tervezetét.

A Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság közgyűlése. A Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság folyó évi február 27-én d. u. 5 óra-

kor tartotta meg első évi rendes közgyűlését *Batthyány* Zsigmond gróf elnöklése alatt. A közgyűlés, mely széleskörű érdeklődés mellett folyt le, a vállalat nagyarányú fejlődését örömmel vette tudomásul és az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Az igazgatóság új tagjává *Apponyi* Géza gróf, b. t. t., tolnamegyei főispán, egyhangulag megválasztott. A részvénytársaság ugyanakkor megtartott igazgatósági ülésén *Brandt* Erik gazdasági főfelügyelőt és *Koller* János irodavezetőt a cégjegyzési jogosultsággal megbízta.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület *Szilassy* Zoltán orsz. képviselő, ügyvezető alnök vezetésével ülést tartott, melyen a minap elhunyt *Ambrózy* Béla báró emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg. Elhatározta a választmány, hogy *Tervey* Imre miniszteri tanácsost, a földmívelésügyi minisztérium méhészeti osztályának ujonnan kinevezett vezetőjét átiratban üdvözlök. Felvett az egyesület 140 új tagot, kikkel a taglétszám 2487-re emelkedett. Tudomásul vették a multévi zárszámadást és vagyonmérleget, majd a Lugoson rendezendő mezőgazdasági kiállításra több díjat tüztek ki. *Sulyok* Mór honvédezeredes jelentést tesz a méhészeti eszközök kiosztásáról, mire a Szegedi Méhészeti Egyesület által rendezendő méhészeti kiállítás rendező-bizottságába *Deák* Imrét küldötték ki. Elfogadták a Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségének alapszabályait, melyet az összes hazai méhészeti egyesületeknek megküldenek. *Erdős* Lajos indítványára elhatározták, hogy *Ambrózy* Béla báró emlékére alapítványt gyűjtenek.

Országos Tavaszi Virágvásár Budapesten. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület május hó 14-21. napjain Budapesten az üllői-uti Iparművészeti Muzeumban országos virágvásárt rendez abból a célból, hogy a virágvásár által összehozza a virágvásárló közönséget a virágtermesztőkkel. Különös sulyt helyez a rendezőség arra, hogy a fővárosi ablakok és erkélyek díszítésére a virágokat elsőkézből, a természetből vegye a virágkedvelő budapesti közönség. A Kertészeti Egyesület azokat, akik csak virágkereskedéssel foglalkoznak, a Tavaszi Virágvásárról kizárja.

Uj gazdakör Bakonyszentlászlón. Egyre erősebben szervezkednek a veszprémvármegyei kisgazdák, egymásután alakulnak a vármegyei gazdasági egyesület kötelékébe tartozó gazdakörök. Vasárnap alakult meg a bakonyszentlászlói gazdakör, melynek tagja lett a falu összes kisgazdája. Az alakuló gyűlésen a vármegyei gazdasági egyesület képviselőjében *Kajdacsy* Endre egyesületi titkár jelent meg és ismertette a gazdakör hasznát, beszélt a gyümölcsértékesítő szövetkezetek alakításának módozarairól. Bakonyszentlászló kitűnő gyümölcsföldes hely s a gazdakör szövetkezeti utóó óhajtkák a termelt gyümölcsöt értékesíteni. A gazdakör elnökévé *Lendvay* Béla plébánost választották.

Baromfi- és házinyultenyésztő katonák. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület ismét egy újabb tervet valósít meg a katonaság mezőgazdasági oktatása terén. Legutóbb *Kajdacsy* Endre, a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető-titkára a veszprémi elemi lötéren növénytermesztési kísérleti telepet állított fel, most ugyanitt a fajbaromfi- és házinyultenyésztést honosítja meg olyformán, hogy a kirendelt őrség lesz a gondozója az ott tenyésztett baromfi- és házinyultörzseknek. Az okszerű tenyésztésre pedig elméletileg is ki lesznek oktatva a honvédek, ezenkívül a házinyul- és baromfitenyésztést ismertető füzetek lesznek közöttük kiosztva. A baromfi- és házinyultörzsek szaporulatait a szabadságot katonák között fogják szétosztani.

Gazdákat érdeklő újabb szabadalmak. A m. kir. szabadalmi hivatal értesítése szerint a következő szabadalmakat adta meg a hivatal a gazdákat is érdeklő tárgyakról: Talajfordító-, tarlófűrész- és altalajlazítóberendezés talajmunkáló gépeken. (51,579.) Összekötőszervezet kicserélhető ágakkal ellátott széna- vagy trágya-

Oldal

842

841

845

folytán

848

848

849

a párisi

849

850

846

846

850

852

852

853

mm.

a szociál-

ságot küldött

amelyet aztán

elé fog ter-

ntésével már

mokrata párt,

arczot vallott.

em riasztotta

jobb kísérletet

bolondítására.

án és Agoston

te, mindegyik

te szerint. A

három szociá-

K

ri

ben,

billler-u. 33.

küldetik meg.

Szeszüzet.

A szeszüzletben a forgalom élénk és kielégítő volt és a szeszarak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 177-178 K., adózatlanul 58-59 K., míg ellenben másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak. Későbbi szállításra drágább árakat kérnek.

Élesztőszesz kisebb tételekben valamivel drágább áron kelt el.

Denaturált szesz tartott áron hordóval együtt 47-48 koronáig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 54 koronáig volt ajánlva fix áraban és 2-2-50 koronáig jegyzésen alul élénk vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 54-55 K. Bécsi jegyzés: 49-50 K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	54-55	---
Finomított szesz adózva	177-178	---
" adózatlan	58-59	---
Élesztőszesz adózva	176-176.50	---
" adózatlan	57-57.50	---
Nyersszesz adózva	175-176	---
Denaturált szesz	47.50-48	---

(Az adózott szesz a 20 K. pótsadóval együtt értendő.)

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-össztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákostul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.	35.60	34.60	33.60	32.60	31.60	30.60	29	27
		7/8	7/4	8				
		22.40	19.60	14.40				

Rozalisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.	26.60	25.20	24	22.80	18.80	16.40	14.80

A többi abraktakarmányzárakérai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1911 azonnali száll.	10.20	10.30
Goromba korpa 1911 azonnali száll.	10.20	10.30
Goromba korpa 1911 apr.-máj. száll.	10.10	10.20
Finom korpa 1911 apr.-máj. száll.	10.10	10.20
Pozskorpa	10.10	10.20
Árpadara és Árpaderce	12	12.10
Malonkonkoly	9.60	9.70
Budapesti gyári repcepogácsa	12.20	12.30
Derby-melész ab Hatvan vagy Pozsony	9.80	10.25
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest	12.50	13.10
Szárított repaszelet zsák nélkül ab Hatvan		
czukorgyár	11.80	11.90
Szöplé 48-50% czukortart. hordó nélküli ab czukorgyár	7.60	7.80

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szakasz szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz páronként 400 kg. felül	fillérig
Öreg közép	300-400 kg.
Fiatl nehéz	320 kg. felüli súly 172-174
Fiatl közép	250-300 kg. 174-176
Fiatl könnyű	250 kg.-ig

A hizott sertésüzlet irányzata nyugodt.

Kőbányára egésszesen sertések fergalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkeldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor a szükséges utbaigazítással szolgál.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 2.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
drb	drb
Hizott marhában felhajtás	Hizott marha 3699
Csontozni való marhában felhajtás	Legelőmarha (Weidevieh)
Összesen	Csontozni való 770
4399	Összesen 4399
Eladatlan maradt	5
Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyarországi	Ökör 1056
Galicz s bukovinai	Bika 302
Osztrák tartományokból	Tehén 277
Összesen	Bivaly 118
1753	

Árak (100 kilogrammonként élő súlyban, koronaértékben, fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	92-94	86-90	78-84
Galicziai hizott ökör	104-114	98-102	92-96
Tarka hizott ökör	106-116	96-104	88-94
Bikák	78-106		
Hizott tehén	76-96		
Boszniai marha			
Legelőmarha			
Bivaly	58-73		
Kisgazd. hizó ökör	80-90		

Irányzat: szilárd, összes minőségű ökör a múlt heti árt változatlanul megtartotta. Bika 2-4 koronával olcsóbb. Csontosmarha 1-2 fillérral olcsóbb. Az árak a hétfői szabadmarhavásári árakhoz viszonyítandók.

Szerkesztői üzenetek.

K. K. Ön megszegte a szerződését, amikor állását időnek előtte elbágyta. Ha ezzel kárt okozott, azt megtéríteni tartozik. Nem értjük, hogy mi ezimen akar ön még fizetést igényelni. Fizetés önmek csak arra az időre jár, amit tényleges szolgálatban eltöltött. Viszont abban igaz van, hogy a bizonyítványok visszatartása jogellenes dolog. Erre az illetőt semmi sem jogosítja föl. Bizonyítványainak kiadását a bíróságnál is követelheti s azt önmek meg fogják itélni. Sz. F.

Kuffler A. Farkashida. A szerkesztőség az árjegyzéseket lelkiismeretesen és a legjobb tudása szerint állítja össze. Lehetnek esetek, midőn egyeseknek jobb beszerzési alkalom, vagy más körülmények folytán módjukban van az egyes czikkekre olcsóbb ajánlatokat tenni, ilyenkor azonban a megrendelőre háramlik a kötelesség, hogy a beszerzésnél a kelő óvatosságot gyakorolja és mérlegelés tárgyává tegye, mely ajánlatot tart elfogadhatónak.

E. M. I. Minthogy az újabb szerződésben a felmondási idő tartamára nézve újabb megállapodás nem jött létre, a törvény lesz irányadó, vagyis az illető gazdatisztet oklevele alapján egy egész évi felmondás illeti meg.

2. Az ispán álláspontja helyes és jogos, mert meghatalmazott útján fel lehet ugyan mondani, de a gazdatiszt törvény 12. §-a és a megállapodott bírói gyakorlat szerint a felmondás csak akkor bír érvénnyel, ha írásban történik. Abban is igaz van, ha a neki ki nem szolgáltatott teljes ellátásnak késpénzbeli váltását követeli, mert ehhez joga van. Hogy ennek a váltásnak az összege mennyire rug, azt csak a helyi viszonyok ismerete alapján lehet megállapítani. Sz. F.

K. E. Kapos. Az illetékkiszabás helytelen. Azt ugyan nézetünk szerint aligha kerülhetik ki, hogy a szerződést mint társasági szerződést az illetéki díjjegyzék 89. tételének I. B. 2/b. pontja alapján róják meg illetékekkel. Ezen pont szerint a vagyonbetét után II. fokozatu illeték jár. A mi számításunk szerint ebben az esetben 1397 K. 50 fillér. A fundus instruktsio 1/10 részének értéke után adás-vétel címén kivetett illeték nézetünk szerint nem jár, mert a társasági vagyonhoz való hozzájárulást, mint adás-vételt külön illeték alá vonni annyit tenne, mint egy rókáról két bört lehozni. Azt hiszünk, hogy a fellebbezés a fizetési meghagyás ellen ilyen értelemben sikerre vezethet. Sz. F.

A. Z. uradalmi kasznárnak. Nem emlékezünk olyan elvi jelentőségű határozatra, amely a gazdát a gyógyítási költségek megfizetése alul ilyen esetben felmentené. Sőt ellenkezőleg az ebdüh elleni védoitásról szóló 1890. évi május 16-án kelt 32047. sz. belügyminiszeri rendeletben azt olvassuk, hogy a megmárt vagyontalanok ugy tekintetnek, mint rendes kórházi ápoltak s az azok után felmerülendő kórházi költségek megtérítése az 1875. évi III. t.-cz.-ben megszabott eljárás szerint történik. Az 1875. évi III. t.-cz. helyébe azóta az 1898. évi XXI. t.-cz. lépett, eltérő intézkedést azonban ez sem tartalmaz. Nem bízunk tehát hozzá, hogy a fellebbezés a kivetett gyógyítási díjak ellen sikerre vezethet. Mindazáltal megkísérrelheti, mert a jogorvoslat utja egészen a közigazgatási bíróság fórumáig nyitva áll. Sz. F.

P. I. Bakofa. Fejős- és hizótehenei adagolásai — a tökmagpogácsát 31% em. tiszta fehérjével és 94% keményítőértékkel számításba véve — a következő táptartalommal bírnak (kg.): 1. téli 5 l.-ig 9.8 szárazanyag, 0.48 em. fehérje, 4.2 keményítőérték; 2. téli 10 l.-ig 10.3 szárazanyag, 0.62 em. fehérje, 4.7 keményítőérték; 3. téli 15 l.-ig 11.4 szárazanyag, 1.02 em. fehérje, 5.9 keményítőérték; 4. téli 20 l.-ig 12.0 szárazanyag, 1.25 em. fehérje, 6.6 keményítőérték; 5. zöld luczerna + abrak 10-15 l. 11.7 szárazanyag, 0.76 em. fehérje, 4.2 keményítőérték; 6. zöld luczerna + abrak 15-20 l.-ig 12.6 szárazanyag, 1.07 em. fehérje, 5.1 keményítőérték; 7. zöld luczerna + abrak 20 l.-en felül 13.3 szárazanyag, 1.31 em. fehérje, 5.8 keményítőérték; 8. csalamádé + abrak 5-10 l.-ig 7.6 szárazanyag, 0.52 em. fehérje, 4.1 keményítőérték; 9. csalamádé + abrak 10-15 l.-ig 9.5 szárazanyag, 1.14 em. fehérje, 6.0 keményítőérték; 10. csalamádé + abrak 15-20 l.-ig 9.9 szárazanyag, 1.29 em. fehérje, 6.4 keményítőérték; 11. hizók télen 15.6 szárazanyag, 1.43 em. fehérje, 10.1 keményítőérték; 12. hizók luczernán 16.2 szárazanyag, 1.25 em. fehérje, 8.6 keményítőérték; 13. hizók csalamádén 11.0 szárazanyag, 1.02 em. fehérje,

7.4 keményítőérték. Nem kifogásolható az 1., 3., 4., 9. és 13. f. sz. adagolás. Ellenben a 2. f. sz. csak a 6-7 l. tejet adó tehénnek, az 5. f. sz. csak 10 l.-ig, a 6. f. sz. 15 l.-ig, a 7. f. sz. 20 l.-ig, a 8. f. sz. 6-7 l.-ig, a 10. f. sz. 17 l.-ig elegendő. A hizótehenek adagolási közül csak a 13. f. sz. felel meg Kellner szabványának, míg ellenben a 11. és 12. f. sz. túlgazdag s emiatt a pogácsa s tengeridára kevesbitendő. A tökmagpogácsával nem mennénk fejenként s naponta 2 kg.-on túl; amely tehenek számára 3, sőt 3.5 kg. van előirányozva, inkább napraforgópogácsát is kapjanak. Cs. I.

S. Gy. Somberek. Kérdésére levélben válaszoltunk. H. D.

C. I. dr. B. Almás. A legelőkulturáról legjobban ajánlhatom a dr. Falke-Oetken-féle „Die Dauerweiden” című munkát, mely a mi viszonyainknak legjobban megfelel. Ára 6 márká. „Pátriá”-nál (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) is megszerezhető. Németországban a legelőkulturáról több munka (sőt sok munka) jelent már meg, de azok a magyar viszonyokhoz nem „találnak” és így tanulmányozásuk csak „akadémikus” értékű. Talán öszre már magyar szakunka is lesz a „Köztelek” legelőjavítási rovatvezetőjétől. Dr.

M. I. dr. Zimándyfalva. A luczerna rosszul türi a legeltetést, de a csikóknak nem árt a luczernalegélő, ha csak a harmat felszáradása után eresztjük rá s ha száraz takarmányt is kapnak, mert a zöld luczerna nem képezheti a csikók egyedüli takarmányát. Cs. I.

Sz. I. Hontfűszeggyarmat. A csalamádé jó hizlaltakarmány, ha csekély fehérjetartalmán oly abrakkal segítünk, melyben sok a fehérje. Mi azt ajánljuk, hogy etessen jülüstől kezdve annyi szecsakázott csalamádét, amennyit a hizók enni képesek, s azonkívül 2.5-3 kg. abrakot, melyből 1 kg. olajpogácsa, s a többi korpa s vörösliszt legyen. Októbertől kezdve a következő adagolás ajánlható: 4 kg. szárított cukorrepaszelet vízben áztatva s 4.5 kg. tengeridára, továbbá 4 kg. polyva, mely részben a szelethez, részben a tengerihez keverendő, végre reggel s délen annyi hereszénát s este annyi tavaszi szalmát, amennyit az ökrök a napjában háromszor etetendő szélet s dara után még enni képesek. Cs. I.

V. A. Nagyjóka. Ha a szoptató koczkák az 5 kg. burgonyát főzve vagy párolva kapják, akkor nem hat a malacok fejlődésére hátrányosan, míg ellenben ha nyersen kapják, akkor hasmenés támad föle s ez ugy változtatja meg a tejet, hogy a malacok fejlődése szenved. A tejelválasztásra azonban előnyösebben hatna az, ha csak 4 kg. burgonyát s 2 kg. rozskorpát etetne, mert a szoptató koczkával lehetőleg oly takarmányt czélszerű etetni, melynek fehérjearánya 1:7 körül változik, amde az ön által tervezett adagolás fehérjearánya 1:9. Ha a félveles malacok átlagos élősulya nem haladja meg a 25 kg.-ot, akkor a takarmány elegendő nekik, de ha nehezebbek, akkor nagyobb sulyuk arányában többet kellene velük etetni. A süldők koszoságát illető gyanuja csak akkor alapos, ha a süldők tulsok burgonyát s elégtelen fehérjét kaptak, mert elegendő fehérje mellett igen jó süldő-takarmány a főtt vagy párolt burgonya. Cs. I.

Aki használja, az sőt nem bánja, megáldani fogja a **BOROLINT**

EREDETI ANGOL

BENZIN SZIVÓGÁZ NYERSOLAJ MOTOROK

MOTOROS CSEPLŐKESZLETEK

OLCSÓ ÁRAK, FELTETLEN MEGBÍZHATÓSÁG, AZONNALI SZÁLLÍTÁS.

LÖKE ANDOR MAGÁNMEHNÖK
BUDAPEST., IX. FERENC-KÖRÜT 42.
TELEFON: 117-23.

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
lák

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerekeken
12 HP-ig.

Fekvők
200 HP-ig.

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

Főintéző,

okleveles gazda ajánlkozik nagy gazdaságba.
Kiváló kezelő, felügyelő és üzletember. Czime
megtudható a kiadóhivatalban.

588

Eladó szarvasmarhák

A nagyrozvágyi uradalomban eladásra kerül **28 db 5 éves szimenthali ökör, 23 drb bizó marha** 650 kg. átlagsúlyban tovább-
bízalásra is alkalmasak. **400 db idei bárány, szimmenthali és pinzgauai fajbikák.** Részletes felvilágosítást nyújt ifj. **Miklós Béla** uradalmának központi irodája **Sáros-patak, Hustác-utca 406.** Telefon-interurbán 14. 580

Hízóállatkiállítás Wien, 1906. I. díj: az **állami aranyérem.**
Hízóállatkiállítás Wien, 1908. **Kiállítási aranyérem.**
Tenyészállatkiállítás Prága, 1903. I. díj: A cseh királyság gazd. tanácsának diszoklevele.

A Koseladás

a leneschitzi eredeti **hampshire** törzsjuhászatban megkezdődött. Van szerencsénk a t. gazdaközönseget erre meghívni. **Schwarzenberg herceg** uradalmi igazgató-sága **Postelberg,** vasutállomás Postelberg, Csehország. 580

**PUMP
SEPARATOR**

A szakértő gazdaközönség főelőgépe.
Surány Viktor okl. gépészmérnök
telj. gazdasági gépek és eszközök gyártása
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 21.
Kérjen árjegyzéket.

Nem öntvény!
Nemesak háromféle méretre szabályozható, hanem legkönnyebb és legtartósabb az új találmány, a

PÁNCZÉL-JÁROM
szarvasmarhák részére.

Ára egy pár II. sz. szabályozható, középnyagságu ökörnek ... K 17.50
Ugyanaz erősebb ökörnek ... K 18.50
Nem szabályozható, tehéneknek, pácja ... K 16.-

Nem öntvény!
539
Szállítja a cég: **NEJEDLO és PAVLISTA, Prága VIII.**

WOHANKA FÉLE HONI GYÁRTMÁNYI
NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK.
ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁG SZERINT **1½-2 fillér**
ÓRÁNKÉNT és LÖERÖNKÉNT. NINC S ROBBANÓ és TÜZ-VESZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYORI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 76.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
könyvkiadó-vállalatában Most jelent meg:

A GAZDASÁGI NÖVÉNYEK NEMESITÉSE

• Irta: Grabner Emil
• az orsz. m. kir. növény-termesztési kísérleti állomás adjunktusa. : : :
• (227 oldal, 100 képpel.)

Manapság alig van jövedelmesebb gazdasági üzemág, mint a növény-nemesítés vagy más néven: vetőmagtenyésztés, csak az a baj, hogy gazdáink ennek végrehajtási módjáról hiányosan tájékozottak. Ezen feladatot kívánja szolgálni ezen munka, mely egyszerű, könnyen érthető módon, de teljesen kimerítően ismerteti a tárgyat úgy, hogy a nemesítést ezen alapon bárki is végrehajthatja.

A munkában ismertetett növények nemesítése nem kíván nagy tőkebefektetést és tul-sok fáradságot, az ott ismertetett eljárásokkal a nemesítés sikere biztos és 5-6 év alatt elérhető, azért ezen növények nemesítésének felkarolása minden beltérviszonyokkal rendelkező gazdának ajánlható.

ARA FÜZVE 5 KORONA, TARTÓS VASZONKÖTÉSEBEN 6 KORONA.

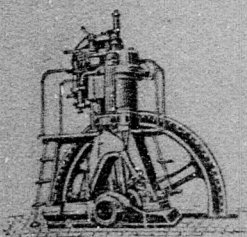
Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. Köztelek.)

Fowler-féle gőzeke eladó
20 névl. lőerős, használt, üzemekepes állapotban, teljes felszereléssel. Levelek „Ritka alkalom 42” jellege alatt SIKRAY hirdetőjébe (Budapest, VI. Váci-körút 32. sz.) kéretnek. 591

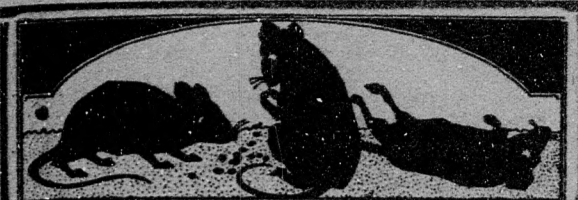
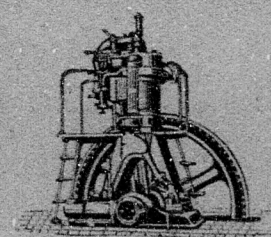
TELEFON 97-05
SERTÉSELADÁS és VÉTEL
UGY SOVÁNY MINT HIZOTT ÁLLAPOTBAN
A LEGJOBBAN ÉS LEGPONTOSABBAN ESZKÖZÖLTETNEK.
URL REZSO
SERTÉSBIZOMÁNYOSNÁL
BUDAPEST, VIII.
NÉPSZINHÁZ-UTCZA 22.
POLGÁRI SERFÖZDE
- BÉRPALOTA -

A peronospora ellen idejében permetezzünk **valódi Brixeni Kristály-Azurinnal,** mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer mint a kékkő-mészkeverék. Kapható mindenütt. Kérjen ingyen-prospektust. Magyarországi főraktár:

Molnár M. és Társai
műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.
Rézkeppor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb legelőcsőbb beszerzési forrása.

LANGEN és WOLF **EREDETI**
BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÚT 59. OTTO MOTOROK

Mezei egerek

tökéletes és biztos kipusztítására legjobb az évtizedek óta sok magyar és külföldi uradalomban, gazdaságban, állami telepeken kitűnő sikerrel használt labdacis alakú **egérméreg**.
 Egy holdra 1-2 kg. elég. 100 kg. ára 90 korona. 5 kg.-os láda 6 korona. — **Sipőcz István** gyógyszerész, Pécs (Baranya m.). A megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni. 575

Csakis a valódi makói hagymamag és dugghagymából terem a híres

makói óriás tartós vöröshagyma.

Vetési célra **fokhagymát** a legolcsóbb napi árban nagy fehéradok, válogatott tartós árut.

Próbára frankó bármely magyar postaállomásra:

5 kiló vöröshagymamag 80% csiraképeség garantálva K 20—
 5 kiló petrezselyemmag nagy fehér gyökereket termel K 10—
 5 kiló dugghagyma, kicsiny, hosszukás K 4 50
 5 kiló fokhagyma K 3 20
 Nagyobb vételnél kérem árajánlatot bekérni.

Csak a hosszukás dugghagyma valódi makói fajta, a gümbölyt Szerbiából hozzák ide és lapos roszs hagymát terem.

Szállításánál fajtisztságot felelek. 547

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ.

Zöld takarmányozási vetőmagnak ajánlom a legdusabb levelezetű s legkésőbb ideig üde zöldeességben fennálló 7078

fehér lófogú tengerit

mely takarmányozási hozamban kétszer annyit ad mint másnemű tengerifélék, garantált csiraképeséget, amíg a készlet tart sarbogárdi vasúttalomásra szállítva a vevő zsákjaiban 14 K-ért mmázsánként, 10 métermázsáig aluli mennyiség nem adatik.

Fried Manó
 Posta Felső-Alap, Fejér megye.

A KOSELADÁS

a Schaumburg-Lippe herczeg törzsjuhászata-ból a viroviticzai uradalomban Szlavóniában

1911. április 8-án

déli 12 órakor fog árverés útján végbemenni.

Kosok az eredeti fésűs gyapju nyáj-ból (Boldebuki származás) és **telivér Rambouillet-kosok** kerülnek eladásra.

A nyáj tenyésztője **Felix Arnold** juhászati igazgató, Friedenau, Berlin.

A kosok az aukció előtt megtekinthetők.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosítással szolgál a **herczegi uradalmi intézőség Viroviticzán** (vasut-, posta- és távirdaállomás). 590

Minden gazda olvassa el a következő most megjelent művet:

A szántóföldek műtrágyázása

különös tekintettel a sortrágyázásra

Irta: **VETŐ PÁL**

Ezen rendkívül hasznos füzet tartalmából a következő főbb fejezeteket említjük fel:

- I. Mit nevezünk trágyázásnak?
- II. Milyen táplálóanyagokra van szüksége a növénynek?
- III. Mi az előnyük a műtrágyáknak az istállótrágyával szemben?
- IV. Hányféle műtrágya van?
- V. Milyen műtrágyákat használjunk?
- VI. Hogyan kell a trágyázási kísérleteket végrehajtani?
- VII. Hogyan járjunk el a műtrágyák vásárlásánál?
- VIII. Hogyan kell a műtrágyákat elszórni?
- IX. A sortrágyázógép leírása.
- X. A sortrágyázás összehasonlítása a szórt trágyázással.
- XI. Mit mond a gyakorlat a sortrágyázásról?

1 korona 10 fillér

előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a

“PATRIA” R.-T. GAZD. SZAKKÖNYVKERESKEDÉSE

Budapest, IX., Üllői-út 25.

SCHAUMBURG-LIPPE HERCZEG BEREMENDI PORTLANDCEMENT- ÉS MÉSZMŰVEI

Kereskedelmi igazgatóság: **PÉCS, Indóház-utca 42.**

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és áratlanul szép színű

portlandcement és fehérmész gyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers mész előállítására.

Évi termelés: **500.000 q portlandcement :: 120.000 q fehérmész :: 800.000 q kavics.**

Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatalunk.

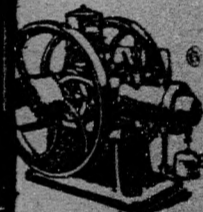
Pontos és gyors kiszolgálás!

ák
men-
arha
ány,
lágosítást
Sáros-
560

rem.
rem.
zoklevele.

ás
tban meg-
erre meg-
igazgató-
sehország.
586

ONI GYÁRTMÁNYI

INCS ROBBANÓ-
PÉNZÜGYÖRI
ÉLY NÉLKÜL.
BUDAPEST,
V. VÁCZI-KÖRÚT 76.

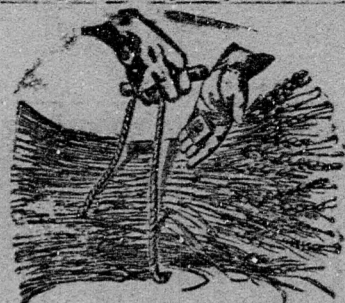
féle
adó

es állapotban,
ka alkalom
e (Budapest, VI.,
591

05
LÉTEL
TALAPOTBAN
ÖZÖLTETNEK
SO
SNAL
VIII.
ZA 22.

I^a jutakévekőtelek

piros fával és végekkel,
valamint szalmakőtelek és zsákmadzagok
folyó évi május-július havi szállításra

Sürgőnyezim:
RUDOLF
LIGETFALU

legolcsóbban
beszerezhető
RUDOLF TESTVÉREK
pozsonyligetfalul kévekötegyárakban 574

20 évre való takarmányt

termelhetünk csak egy 30
négyzetméter területen

300 drb kankászai Symphitum
Comfrey takarmánynövény
gyökérdugványával. Megte-
rem minden talajban és bár-
mely klímában és 20 éven át
évenként 6 egészséges zöld-
takarmánytermést nyújt, me-
lyet minde nállal, de különösen
a disznó nagyon szeret. 300 drb
dugvány K 5. -, 100 drb K 2. -,
500-1000 Ztr. gumót ter-
mel hektáronként egy
másik Kanadából származó ta-
karmánynövény a Heliianthi.
Ezen Heliianthi-gumók dr. J.
Koch szerint **négyszerte**
táplálóbbak, mint a bur-
gonya és nemcsak felette
értékes takarmány, disznók,
szarvasmarhák, juhok és lovak
részére, hanem még készit-
hetünk belőle igen jóízű és
lápáló főzeléket is. 100 darab
gumó K 4. -, 10 drb K -50.
40 darab burgonyát egy
tőkéen, sőt még annál is többet értek el, vevőink értesítették
szerint, **Eldorádó étkezési burgonyáinkkal.** Szállítunk
belőle ültetésre 1 Ztr. K 11. -, 1/2 Ztr. K 6. -, 1/4 Ztr. K 4. -,
postacsomagot K 2. -, 40 csomag 15 selékmagot utasítással K 4. -.

Képes árjegyzék díjmentes. 589

WOELFERT & Co., ERFURT 19 (Deutschland),

Ujdonság! Most jelent meg!

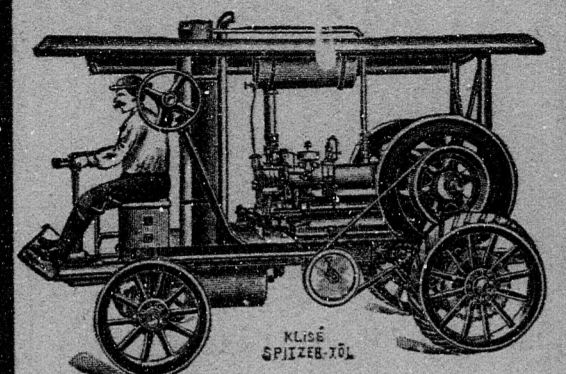
A magyar-erdélyi fajta szarvasmarha standardja.

Írták:
SZÁSZ FERENCZ, HREBLAY EMIL,
lovag **SPEKHER FERENCZ.**

1 korona 10 fillér

elfizetés bekioldás mellett bérmentve szállítja a
"PÁTRIA" r.-t. könyvkereskedése.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

! Magánjáró benzínmotor !

Magánjáró benzínmotorok és cséplőkészletek.

Gőzgépek és gőzcséplőgépek.
Faapritó és kötőrogepek. Szívó-
gáz és nyerolajmotorok. Ma-
lomberendezések kaphatók:

Kellner és Schanzernél

Budapest, V., Aulich-utca 2. szám.

Árjegyzék, költségvetés ingyen. 356

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtiszta,
kitünő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék: Achnebál, Ananász zöldhúsu, Ananász
vörshúsu, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde
cantaloup, Bomba sárgahúsu, Bomba zöldhúsu, Compo-
sité, Composité sárgahúsu, Lind Jenny, Margit, Mucac-
tello, Carmelita cantaloup, Non plus ultra zöld, Non
plus ultra sárga, Parisi prescott cantaloup, Sirimpesek,
Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsánka,
Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy
zöld, Turkesztán rózsahúsu, Turkesztán sárgahúsu,
Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle, Corfui téli.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aranysárgabélű,
Debreczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi,
Halasi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-
görög, Ónody-féle, Páratlan, Sámsoni.

Fajtánként:			
50 szemes adag	5 fősneknek	kétfizbeni	vetésére
500 " " "	50 " " "	" " "	—20 fillér
1000 " " "	100 " " "	" " "	1.00 "
2500 " " "	250 " " "	" " "	3.- "
5000 " " "	500 " " "	" " "	7.- "
10000 " " "	1000 " " "	" " "	12.- "
		(egy holdra való)	20.- "

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezményt,
a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s
kívánatra árjegyzékkel szolgál: 576

BIRO PÁL kertgazdasága, Debreczen.

Ugyanott gondosan szelektált bõtermõ amerikai ló-
fogu tengerivõtmag kapható, mázsája 25 koronával.

Szõlõvesszõ,

szõlõoltvány eladó
a legjobb minõségben, legolcsóbban.

Gyökerez szõlõoltvány,
gyökerez szõlõvesszõ,
sima szõlõoltvány,
sima szõlõvesszõ

a legjobb csemege és bõrfajokban
és gyökerez és sima Ripária Portallia.

Szõlõoltványtelep Részv.-Társ., Gyõngyös 9.

Árjegyzék ingyen. 330

Magyar királyi államvasutak.
93985/1911. sz.
FIVA.

HIRDETÉMÉNY.

A szatmár-bikszádi, szatmár-erdõdi és nagy-
károly-somkúti helyi érdekû vasutrá átmenõ teher-
árakra a felügyeleti hatóság engedélyével 1910. évi
október hó 13-án 315812/1910. sz. alatt kihirdetett
3 napi póthatáridõt folyó évi márczius hó 30-ától
kezdve érvényen kívül helyeztük.

Budapest, 1911. évi márczius hó 27.
Az igazgatóság.

Most jelent meg!

A POLGÁRI PERRENDTARTÁS ZSEBKÖNYVE.

Írta: **LÁNCZI JENŐ DR.**

Ára vászonkötésben 5 korona.

E mű bevezető ismertetésében felsorolja azokat
az elvi jelentőségű változásokat, a melyeket az
új törvény hoz. E kiváló gyakorlati értékű be-
vezetést követi a gondos tanulmány alapján
alapján összeállított, jegyzetekkel, utalásokkal
és magyarázatokkal kísért törvényszöveg. A
könyv végén pontos tárgymutató van, mely
a gyors eligazodást lehetővé teszi.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazd. könyv-
kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

V. ÉVFOLYAM.] Budapesti [V. ÉVFOLYAM.

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Nékiülõzhetlen minden földbirtakosnak,
ki állathizlataással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Az egyedüli szakközlöny, melyben az állat-
értékesítés statisztikai adatai olvashatók.

Elõfizetési ára egész évre 10 kor.

Gazdasági számvitelhez

szükséges összes nyomtatványok
a legelõnyösebben szerezhetõk be a
"Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai
részv.-társ. nyomtatványkezelõ osztályában,
Budapest, IX., Üllõi-ut 25. szám. (Köztelek.)

Többféle rendszer!
Mintaiveket és árjegyzéket
díjmentesen küldünk.

Mindennemű gazdasági magvak

a legmegbízhatóbban és legelőnyösebben beszerezhetők

KÁLAI SÁNDOR és FIA
magnagykereskedésben

BUDAPEST, VI., Király-utca 14.

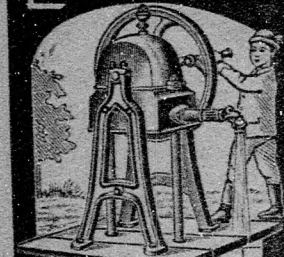
Legújabb árjegyzékünket kívánatra készsége bérmentve küldjük meg.

Somoogyi Viktor
Budapest, VI., Lehel-utca 5.

szállít kartellen kívül mindennemű gazdasági

lánczot, sodronykötelet és csigasort.

"DIADAL" LÁNCZSZIVATTYÚINK A LEGTÖKÉLETESEBBEK

GYÖZŐ BÉLA és TÁRSA BUDAPEST, V. BARÓACZÉL-U. 3.

KERJEN ÁRJEGYZÉKET

Mesterséges csibenevelés, különös tekintettel a téli csibenevelésre. Irta Kövy József. A fizetést 55 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a "Pátria" r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Vétel

Földbirtokot két kisebb vagy egy nagyobbat keresünk megvételre. Lehet fekete homok, síma erdőirtás vagy vágható erdő is. Leírást kérünk! Görög László társal. Szabadka. 7107

Figyelem! Tejgazdaságok!

Veszek hetenként 50—200 kgr. legfinomabb teavajat, fizetek 3 kor. 10 fillért a gazdaságtól. Veszek tojást 400—500 koronáért hetenként. Joh. Müller, Wien, III., Hetzgasse 31. 7103

Tejgazdasági berendezést, tejeskannákat, továbbá tejet és tejterméket évi szerződésre óvadék mellett, megvételre keresek Hj. Fleischmann Salamon, Budapest, VI., Király-utca 12. 7132

Bérlet

Bérletet keres okleveles gazdatiszt, ki na. jobb intenzív gazdaságban 29 éves gyakorlattal bír, 400—600 holdas birtokon. Esetleg meglevő jó bérleten megfelelő tőkével mint társ résztvenne. Ajánlatok „B. K. 400” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Haszonbérletet keres 200 hold körül, megfelelő lakással és gazdasági épületekkel, 1911. október 1-re. „Tanácsadó-, Segítő- és Védő-iroda” Heeskenéten. 7058

Fekete talaju birtokot keresek haszonbérbe kettőtől négyszáz holdig. Gálffy István, Pusztacség, Szolnok m. 7106

360 kat. hold birtok azonnal bérbeadandó. Értekezni lehet Császárnéval Nekézseny, Borsod m. 7131

1500-2000 q

elsőrendű széna (réti) eladó

va herével és vadbükkönnyel keverve hajóba vagy vasúttal szállítva. **Sinatelepi bergazdaság Ercsi, Fejér megye.** 578

Takarmányrépamag

eredeti DÁNIAI termelés, kitűnő hozamu és magas cukortartalmu

Sindstrup, Taaroje | 100 kilónként 95.— korona.

HELIANTHI SALSIFIS

legkitűnőbb takarmánynövény, 1000 drb ára 40 korona. Nagyobb mennyiségűnél külön ajánlat.

Gazdasági és fűmagvak, Famagvak és facsemeték, Diszfa, rózsákat ajánl:

FARAGO BÉLA

csász. és kir. udvari szállító. Magpergetőgyár. Magnagykereskedés. Csémetetelepel

Zalaegerszeg. 381

Standard-társaság vegyészeti telepei. Megrendelési iroda: Kossuth Lajos-u. 14—16. Vegyészeti-telep; Nefelejts-utca.

MEZEI EGEREK IRTÁSÁT

legmegbízhatóbban végezhet „Standardo“ egérirtó

anyaggal a magyar gazdaközönség és uradalmak által legbiztosabb szernek elismerve, 1 noid földre 1 kiló anyag elegendő. 1 kiló „Standardo“ mezei egérirtó-anyag 1 korona.

Patkány és házjegerek

kiirtására ajánljuk országosan legjobbnak elismert „PATKÁNY-kolera“

vegyiszertünket, melynek biztos irtó hatásáról több száz elismerőívvel rendelkezőnk, malomtulajdonosok, uradalmak, szeszgyárak, kereskedők és a gazdaközönség részéről. A patkány-kolera árai: Próbacsomag 100—300 patkány vagy egér kiirtására 6 kor. Nagyobb mennyiség 500—600 patkány vagy egér kiirtására 12 kor. Próbarendelését saját érdekében elvárva, vagyunk teljes tisztelettel **STANDARD-TÁRSASÁG** Budapest, Kossuth-Lajos-utca 14—16. Telefon: 66—63. 5957

Most jelent meg!

Fontos minden szőlősgazdának!

A szőlő trágyázása

Irta: **Grabner Emil,**
az országos m. kir. növénytermesztő-intézet igazgatója.

16 képpel és számos táblázattal.

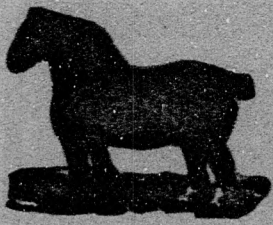
Ára 2 korona.

Régen nem hagyta el a sajtót olyan nagy fontosságú, olyan általánosan közérdeklődésre méltó könyv, mint az éppen ismertetőnk, amely a szőlő trágyázásával annyi szakismerettel és annyi bizonyító kísérleti eredménynyel foglalkozik, ami egyenesen meglepő. Meglepetés pedig azért, mert szerző számos kísérletre támaszkodva kimutatja, hogy szőlőink csekély termőképességének oka egyedül a talaj táplálóanyag hiányában található fel, kimutatja, hogy megfelelő trágyázás által háromszorosa, négyszerese nagyobb termést lehet elérni, mint aminőket elértünk eddig. Szerző közel 10 éven át végzett az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kötetlenségében, az ország különböző vidéken végrehajtott szőlőműtrágyázási kísérleteket, s úgy a szőlővidékek beárasásával, a kísérleti jelentések feldolgozásával, mint a beérkezett szakkérdések révén olyan tapasztalatokat szerzett és foglalt össze e munkájában, amelyek a gyakorlati emberre nézve igen becsesek és amelyeket ha követ, szőlőjének termését nem is remélt magasra fokozhatja.

Kitűnik ezen könyvből, hogy a czélszerűen alkalmazott műtrágyák segítségével nemcsak a homoki szőlők termését lehet megháromszorozni, hanem a hegyi szőlőkben is éppen olyan magas terméseket lehet produkálni, mint a homokon. A különbség csupán az, hogy a hegyi szőlőkben istállótrágyára is van szükség, de fél istállótrágyával, s minden második évben katasztrális holdanként alkalmazott 2—3 métermázsa szuperfoszfáttal a rendelkezésre álló kísérleti adatok szerint 40—60 hektoliter termést lehet elérni, ellenben homoki talajokon az istállótrágya teljesen is nélkülözhető, ha a szuperfoszfáton kívül káli és shilisáletromot is juttatunk a talajba, vagyis a növényeket mindhárom tápláló anyaggal ellátjuk. Részletesen ismerteti e könyv, hogyan, miként kell a hegyiszőlőkben a műtrágyázást végrehajtani; kísérleti eredményekkel bizonyítja a műtrágyázás következtében beálló igen jelentékeny terméstöbbletet, majd igen részletesen foglalkozik a homokiszőlők műtrágyázásával, s a bemutatott több száz kísérleti eredményből megállapítja, hogy homokon a két évi must terméstöbblet 3000 literen felül emelkedhetik a műtrágyázás következtében, s hogy azáltal 300—600 koronával nagyobb jövedelem érhető el, holott a műtrágyázás minden második évben 100 koronán jóval alól maradó kiadástöbblettel jár. Megállapítja a rendelkezésre álló kísérleti adatból azt is, hogy homokon a szőlő termő ereje istállótrágya nélkül is nemcsak fenntartható, hanem rendkívüli módon fokozható is. Nagyon fontos dolog ez azért is, mert szőlővidékeken többnyire igen nagy az istállótrágya hiány.

Beccses és nélkülözhetetlen könyv ez minden szőlősgazdára nézve, s bizton hisszük, hogy nem fogja senki elmulasztani e könyv tanulmányozását, s adott tanácsainak felhasználását.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésben. Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Muraközi hidegvérű (nori) igaz tenyészllovak választott csikók és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm: Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czímem:
IDŐSB HEINRICH MÓR
lóvásárló ügynöksége
Csáktornya (Muraköz),
Törv. bej. czég.
Sürgönczim:
Heinrich Senior,
Csáktornya.
Interurban - Telefon
33. szám. 572

Ardenni származású, 3 db igen szépen kifejlesztett, 2 éves, fedezőképes ménesliké eladó. Bővebbet Katay M. kasznár, Bihonye, Somogy m. 6040

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket
hasasakat, borjasokat és tenyész-bikákat
bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítok 3145
KLINGER MÓR
tenyész- és haszonállat-kereskedő
Kispest. Lakás és istállók:
Kispest, Kölesel-utca 5. sz.
Levél- és sürgönyczím ugyanott
Telefon Kispest 88. Saját házában

Kiválóan csontos, nemes és jó fejlődésű Bonyhád-simmenthali keresztkezésből eredő 1 1/2-2 éves tenyész-bikák

eladók. Fedeztetés kipurálva. Yorkshiri tenyészet. Boldogasszony, Moson megye. Az intéző. 302

Vegyesek

Kitűnő nyári legelőből 4000 k. holdi eladó szarvasmarha, 16, juh és sertés részre Fejéss-Szőcs község, Szolnok-Doboka megyében. Minden állatfajnak megfelelő legelő adatik. Ajánlat küldhető Simó Pál özirmére Magyarlapos. 7080

Társ keresztek bészántái vállalatához 20 ezer koronával. Szakértelem előny, működés szükséges. A vállalat nagy jövővel bír. Bővebb felvilágosítást nyújt Kovács János ökl. gazda gazdasági szakirodója, Nagyvárad. 7088

Egy gőzborona keresztek rövid időre kölcsön. Bakovecz béruradalom. Pósta: Temesremete. 7104

Kukoricza között ki-termelendő

babfeleségekre

megbízható termelőket keresünk. 7133

Magyar Magtenyész-tési részv.-társ.

Budapest, Városház-u. 12.

Eladás

Alkalmi zongoravétel.
Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wird kiváló mesterok gyártmányú 200 forinttól feljebb. Panninók 160 forint, új szorgora vagy pianó 250 forinttól feljebb, minden árban. Zongora-, csimbalomhangolások helyben és vidéken szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek **EMÉNYI MIHÁLY** a Magyar Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI. Király-utca 53. sz. 4132

Fényképezőgépek kedvező alkalmi vétel máj 10-15 frttól feljebb. Götz, Zeiss, Busch, Voigtlander és ugyanilyen prizmás látcsövek, valamint tükör reflexkámrák, Stereogépek előrangú és híres objektívvel, állványos és utazógépek igen olcsón kaphatók Kadó sport- és fényverőüzletében, Budapest, Egyetem-tér 5. Jó fényképezőgépek és jó vadászpuskák veszek és becserelek. Drilling, ejectoros Hammerles, távesőves Manlicher-Schönauer, Anon Mauser és Winchester, 16-os új Browning és Gjögrén szintén olcsón. 4588

Akác, jegenyenyár, nyír, éger, juhar, fenyő, nemes füzügrágy, stb. cseméte és sorfákat a legújanyosabb árban szállít Liptnay Jenő falkoltelepe, Nyíregyháza. 6749

Eladó a m. kir. Államvasutak gégyarában készült használt, jókarban levő 6 lóerős gőzcséplő-készlet kedvezményesen Áron Buchwald Ödön birtokosánál, Kőrösbanya. 6195

Tökmagpogácsa-eladás.
50 métermázs tökmag és ötödörös repcepogácsa azonnali szállításra eladó. Ifj. Horváth István olajmalma, Makó, V. k., Gőzmalma-u. l. sz. 6981

Egy BB54" jeltű 1910. évi gyártmányú könnyűfajta államgépgyári cséplőgép, mely egészben 14 napot dolgozott, 20%-al az árjegyzéki áron alul megvehető **Dörner S. czég-nél Barcsan,** a Magyar Kir. Államvasutak Gégyára Vezérigénykéségeinek kerületi képviselőjénél. 6931

Tökmag. Sok éven át Általános iskolákban és a nemzeti iskolákban is a mammut és a vöröskhinal keresztkezésből származó mag nálam kapható. Terménye rendkívül bőtermő és sokáig eltartható, kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földh. Apóstag, Pest megye. Megrendelésnél kérem a hirdetésre hivatkozni. 6794

Ajánljuk **Putyl** magtenyész-gerinket mely évek óta mint korai bőtermő fajta a legjobban bevált a 18 korona. **Korai Goldzahn** tengeriniket, mely a legbővebb termést adja a 17 korona. **Fehér családmádé** tengeriniket, melyből magnak 6 kg. családmádénak 90 kg. kat. holdanként elegendő, a 12 korona, ab Rudna állomás, vevő szakjában **Potakovits Károly** gazdasága Rudna, Történet m. 7011

Azonnal szállítható kipurált, kitűnő járású, 35 tányérges lóerejű, álló típusú Polinder-nyersolajmotor, készletben Schwarz József és Társa czég-nél Budapest, VI. Váci-körút 53. sz. 7041

Eladó tisztított, szép arankamentes **Luczerna-mag** mm-ként 108 forintért, 2 éves gyökeres **Riparia Portalla** szőlővessző 1000-ként 12 frttól. Gyapárosi gazdaság, u. p. Mező-Peterd, Bihar megye. 7044

Gazdaságtelnyezés Dézánán váradi Fűrök Gyulánál eladó Clayton-ekék, MacCormick-féle marokrakó aratógép és 3 szénakaszáló, igazszekerek, talajtömörítő, Kolibri-leszélőgép, **Viktoria-vejképlő,** műtrágyaszóró, vetőgépek, fedéles kosok, ócska hajtókocsok, víz-hordozókat, traktorok, repavágók, szecskavágók, fűlécstő, Fairbanks-magtármérleg, szilvappalinkafőzőst és kádak, pénzszekrény, olajpogácsaszó. 6080

Baltacin (Eparsette) 44 kor., eszbehur (Spergula) 22 kor., muhar 20 kor., nyul-székupakamag 164 kor. Felsenburg Ödön, Balassagyarmat. 7042

Gyöngytengeri a legjobb cséplő, magasságát kat. holdanként 60 kg., igen levédus, magassága eléri a 3 métert, ára vevőre szállítva mmánsáknak csak nélkül 18 korona. Solymos Guaztáv gazdasága Törökbecse. 7045

Csicsóka eladó egészséges, mosott, vevő szakjában ab Nagytóly állomás (Temes m.) 10 kor.-ért métermázsánként. Brück Vilmos gazdaságában, Nagytóly, míg készlet tart. 7055

Nyulszapuka-magot kiváló minőségben jutányosan ajánl és kívánatra szívesen küld mintát Berczeller Márton, Ipolyvég. 7094

228 hold Szatmár mellett, prima szántó, kaszáló tagban, épületekkel 55.000 forint, 30.000 frt jelzálog terhen felüli összeget sem kell egy-szerre lenézni. Levél bélyeggel Pál János tulajdonos címére Szatmár, Bathfány-utca 10. sz., saját ház földszint ajtó 1. küldendő. 7049

Szibériai kölesmag eladó míg a készlet tart per mmánszája 32 koronáért vevő szakjában, **Porpác** állomásra szállítva. **Vermes Márton** peczölőszamajori bér-gazdasága, Vas megye. 7051

Kiskunhalason, vásártér melletti, házak mentén, legfejődőbb részben 18 (1200 □-l) hold prima fekete termő föld, házhelyeknek vagy gyáraknak alkalmas, egészen vagy részletekben eladó, □-lennként 3 kor. Ki egészben veszi előnyben részesül — Felvilágosítást ad Németh Sándor, Kiskunhalas, Alkotmány-utca 3. 7098

Csicsókavessző kitűnő minőségű N. Topolovec állomásra szállítva vevő szakjában 10 kor. métermázsája tisztán, minden gazdaságnak ajánlom míg a készlet tart, az ideig termés holdanként 120 mmázs. Brück gazdasága, N. Topolovec, Pusztá-Marlak Temes megye. 7054

Jó és ujonnan kijavított **gőzger. motor, cséplő-készlet** jutányosan eladók, u. m. 6 lóerejű, MAV. 2 éves gőzger. cséplőkészlet 3500 kor., 8 lóerejű Olt. és Shtl. 5 éves gőzger. cséplőkészlet elváltóval 3000 kor., 6 lóerejű Hofb. és Schr. 7 éves gőzger. cséplőkészlet elváltóval és különálló löheret-feljövővel 3500 kor., 6 lóerejű Olt. és Shtl. gőzger. cséplőkészlet 3600 kor., 8 lóerejű MAV. gőzger. cséplőkészlet 4500 kor., 8 lóerejű Olt. és Shtl. gőzger. cséplőkészlet 300 ezer kor., 4 1/2 lóerejű első magyar g. g. r. t. gőzger. cséplőkészlet elváltóval 3800 kor., 6 lóerejű Mayer féle benzínmotor-cséplőkészlet 5000 kor., 4 lóerejű Mayer féle benzínmotor-cséplőkészlet 3000 kor., 54" Lanz féle cséplőszekrény 900 kor. Használt cséplőkészletek uszerbe bevéstetnek, bővebb felvilágosítást nyújt a **Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank r.-t.** Rimaszombat. 7046

Takarmányrépamag- eladás Nehai gróf Pálffy János uradalmi intézőjénél Alsónyírárad, Pozsony megye 17 q szabad rendelkezésű sárga oberdorfi takarmányrépamag eladó. Különféle mennyiségben közpénzüzetés ellenében történhetnek megrendelések. A répamag ára zsákakkal együtt kg.-ként 99 fillér. 7096

Kiskunhalason a várostól máj közlelben 170 (1600 □-l) hold tanya, szántó, kaszáló, erdő és legelőből álló földbirtok elhalozás miatt azonnali eladó Felvilágosítást Németh Sándor ad, Kiskunhalas, Alkotmány-utca 3. szám 7097

Zoldtrágyázáshoz csillagfűrt minden mennyiségben kapható 100 kg.-ként 17 korona árban, Győr vasútra szállítva, Benes Györgynél, Győr. 7140

Csicsóka eladó, egészséges, vevő szakjában vagy a zsákot önköltegen számítva Skoronáért per métermázsá ab Kápolnásnyék vagy Lovasberény állomás, pázmándi béruradalomban Pázmánd, Fejér megye. 7129

Eladok nagyon szép bükk-lagfűrtöt (egyiptomi laposmagvú) — míg a készlet tart — vevő szakjában Szabadbattyán vesztállomásra szállítva. Mindennemű bogár- és gazdasági szerszámnak, valamint korlátnak és műfának alkalmas tavalyi vágású **ákaczfát,** Schwarz Lázár, Szabadbattyán, Fejér megye. 7127

Tökmag eladó, óriási indiat, készlet tart, kg.-ként 2 koronáért gazdaságomban. **Weinberger Samu,** Gyulahaza, Szabolcs megye. 6880

A tavarnoki uradalom főintézősége eladó, amíg a készlet tart, vetőbükönyű, mmánsáknak 21 koronáért a vevőszakjában szállítva, ab vasutállomás Nagypolcsány. 7142

A lattartók ügyelmébe! Szállítók konkolyárát 5 kor. 20 fill., tengeridarat 8 kor. 75 fill., árpadarát 9 kor. 25 fill.ért 50 kg.-ként zsákkal együtt ab Budapest vasút vagy hajóhoz szállítva. **Zuckermann Ede,** Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 12. sz. Telefon 5830. 7130

Pulykatojás nagytefti és szapora egyedeitől, darabja negyven fillérért, részamentesen csomagolva, csomagolás önköltegen számítva kapható Weisz Ödönnéél Pázmánd, Fejér megye. 7126

Szőlőkarót, mintegy 100.000 Topolovec árbot, legjobb minőségű tölgyfából, 200 cm. hosszban, Nagykanizsa Állomásra szállítva, részletekben is eladunk. Ajánlatokat kér az uradalmi intézősége N. Récsa (Zala m.). 7128

1300 magyar holdas birtok, ebből 500 szántó, rét, legelő és 800 erdőseg ölték, fenyő-, tölgyfa-állomány, épületekkel, Zolyom megye jobbik részén, közel városhoz és vasúthoz, komolyan eladó 500.000 K-ért, esetleg alább is. Törlesztéses kölcsönt előnyösen elintéz és esetleg H-k helyre is. Kérlő üzseget megzavaztat **Osterreicher Bernát** Budapest, Rottenbiller-u. 5a. 555d.

Prairie királyné tengeri .. 16 K.

Óriás fehér lófogu csalámadetengeri .. 16 K.

Szekelytengeri .. 18 K.

Grót Teleki Arvéd

drassói uradalmában, posta: Koncza. 551

Fiedler János

lenfonógyára

Komárom

vesz

nyerslenkórót

szál-nyeréshez, va-

lamint kaszált és

géppel csépell

lenszalmát,

tetszés szerinti

mennyiségben és

elad eredeti (pernai)

oroszlennmagot.

Préselt búzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

Bajmök

(Bácska). 693

Győr, pamlós, első földmérés Vtiághtró szabadalom 18 Almbao.

Stádel-Torkos

FÖLDMÉRŐ TALIGA

kapható Stádel gégyárához, Győrött.

Amerikai nagy-

hozamu tengerimü-

veléshez való vető-

magvak és gépek

nagy választékban

grót **TELEKI ARVÉD**

uradalmában 575

Posta **KONCZA.**

Szénát,

szalmát,

luczernát, löherét és zabos bükönyvet

veszek és eladók

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern

lő- és gőzpresem adom. Ajánlatok: **Schreier Béla**

takarmánynagykereskedő Budapest, Népszínház-utca 22. Telefon 20-52

RATTO

Phosphor-pasta PATKANYOK

teljes típusú házi szarvasok mellett üvegekben 1 koroná, 3 koroná és 4 koroná.

DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Marokkó-u. 2

SZEMERE és GYÖRGY magnagykereskedése Budapest, V., Kálmán-u. 3.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével**, épügy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez elvállal **WOLFF ERNŐ** gőzszerelési vállalkozó **Budapest-Kelenföld.**

GŐZEKE-BÉRSZÁNTÁS!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és gyümölcsöstelepi-téshez, valamint gyöptörést

elvállal

IZERY-IZSÁK GYULA
gőzszerelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., RÁDAY-U. 60., III. 3.

Vészen átment

3/4 éves, szőke, tisztavérű mangalicza

KANOK

kaphatók a **Nagylángi bérgazdaságban**,
Nagyláng (Fejér megye).

Eladó birtokok!

Pest megyében, Budapesttől 2 1/2 órányira, kb. 1200 m. hold csinos belsőséggel, jó karban lévő gazdasági épületekkel, termő erdőben lévő fekete homoktalajjal.

Heves megyében, 1 1/2 órányira Budapesttől, 1800 m. hold.

Nógrád megyében, kb. 900 m. hold, rendkívül csinos belsőséggel és egyéb jöfökvésű és minőségű birtokok eladásra előjegyezve

Röjtöki BAUER ANTAL

földbirtokközvetítő irodájában

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

TELEFON 106-66.

A Mac Laren-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezér- **Fleischl Samu** ezégnél, **Budapest, V., Szabadság-tér 16.**
képviselése!

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen első díj (állami nagy aranyérem)!

1873 Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesítő!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5-20—7-65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szelíd munka!

Állagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20—30 hold, széntogyasztás 50—70 kg. holdanként.

Első díj a brüsszeli világhiállításán. Az angol királyi gazdasági egyesület nagy aranyérmének nyertesé.

Kerületi képviselők: Bihar megyei gazdák Áru- és hitelintézete, Nagyvárad, Dunántúli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia, Győr, Engl Adolf, Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank, Debrecen, Kovács Soma és Társa, Arad, Lederer Leó, Zombor, Mayer Lajos, Déta, Singer Zsigmond, Nyitra, Weinberger Ferenc, Nagykároly.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselő.

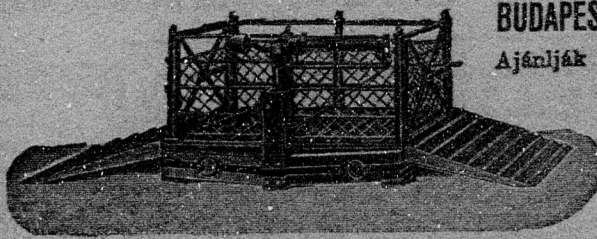
Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat.

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről, megtudakolható a fenti vezérképviselőttől.

SCHEMBER C. és FIAI

csász. és királyi udvari
HIDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 59.

Ajánlják legjobb szerkezetű tizedes- és tolsúlymarha- és szekérhidmérlegeiket. Önműködő mérleg-szerkezetek.

Kívánatra különleges ajánlat szolgálunk.

Nagybirtokosok pénzügyelt

elsőhelyű törlesztéses kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és **rendezzük.** Bankösszeköttetéseink legelőnyösebben minden tekintetben legelsőrendűek. Ügyfeleink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és czéltudatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Cím: **Frankl Adolf banküzlete** Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25-40.

Örgróf Pallavicini Ede mosdósi gazdaságában **20 darab elsőrendű 1/4 éves**

fehér mangalicza kan

van eladó. Darabonkénti ár 200 korona.

554

Bérbeadó birtok!

A sopronmegyei Szill (posta-és vasutállomás) nagyközség közvetlen szomszédságában fekvő és a csornai prépostság tulajdonát képező **Bándhegy-puszta**, 167 kat. hold egytagban, megfelelő bérlő- és cselédlakásokkal és a szükséges gazdasági épületekkel 1911 október 1-től 9 évre **bérbeadó.** Tudakozódások intézhetők **Horváth Gellért** prépostsági jószágfelügyelőhöz **Csornára.**

Közvetítők kizárva!

572

Utánnnyomás nem díjaztatik.

Eladó a Nagycsákányi Bérgazdaságban (Vas megye) 7 drb 1/2 éves

szimmenthali

tenyészbika.